

MARXA EXPLORATÒRIA A CALDES DE MONTBUI

Institut Manolo Hugué

Diagnòstic i elaboració de propostes de millora de la seguretat urbana
amb perspectiva de gènere a Catalunya

Informe elaborat per Col·lectiu Punt 6, SCCL

Juny 2023

1. INTRODUCCIÓ	4
2. MARC TEÒRIC	5
3. METODOLOGIA	7
3.1 LES MARXES EXPLORATÒRIES	7
3.2 CARACTERÍSTIQUES D'UN ENTORN SEGUR	8
1. Senyalització: saber on estàs i on vas (Entorn senyalitzat)	9
2. Visibilitat: veure/percebre i ser vista/percebuda (Entorn visible)	9
3. La concurrència de persones: escoltar/percebre i ser escoltada/percebuda (Entorn vital)	9
4. Vigilància informal i accés a l'ajuda: Poder escapar i obtenir auxili (Entorn vigilat)	9
5. La planificació i el manteniment dels espais (Entorn equipat)	10
6. La participació comunitària de les dones (Entorn comunitari)	10
3.3 ACTIVITATS REALITZADES	11
4. APROXIMACIÓ A CALDES DE MONTBUI	13
4.1 Context del municipi	13
4.2 Participació	15
5. RESULTATS DE LES MARXES EXPLORATÒRIES	18
Marxa Exploratòria 1: De la plaça Catalunya a la plaça Salut	18
PARADA 1: Plaça Catalunya	19
PARADA 2: Església Parroquial Santa Maria	19
PARADA 3: Plaça de l'Àngel – Bar Canaletes i Carrer Major/Av. Pi i Margall	22
PARADA 4: Plaça de la República	24
PARADA 5: Plaça Salut	25
Marxa Exploratòria 2: Del carrer de Sant Pau al Parc del Bugarai i entorn de l'Institut Manolo Hugué	29
PARADA 1 I 2: PLAÇA CATALUNYA I CARRER DE SANT PAU	30
PARADA 3: ESTACIÓ D'AUTOBUSOS	30

PARADA 4: PARC DE L'ESTACIÓ	33
PARADA 5: PARC DEL BUGARAI	34
PARADA 6: DE CAMÍ A L'INSTITUT I EL SEU ENTORN	39
6. RECOMANACIONS PER A LA MILLORA DE LA PERCEPCIÓ DE SEGURETAT	41

1. INTRODUCCIÓ

El present informe s'emmarca dins del projecte "**Realització de marxes exploratòries a diferents localitats de Catalunya, per al diagnòstic i per a l'elaboració de propostes de millora de la seguretat urbana, amb perspectiva de gènere**" impulsat i coordinat pel Gabinet de Seguretat i Polítiques Transversals del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya. El projecte té com a objectiu realitzar 18 marxes exploratòries a 15 pobles i ciutats diferents de Catalunya. Les Marxes Exploratòries són una eina per a descriure col·lectivament l'espai urbà i serveixen per a diagnosticar i fer propostes des de l'experiència viscuda, tot analitzant la influència de l'entorn físic en la percepció d'(in)seguretat de les dones. El desenvolupament del projecte, les marxes i els corresponents informes han estat realitzats per Col·lectiu Punt 6.

Aquest informe recull i analitza els resultats de les marxes exploratòries a través de les experiències quotidianes de les dones i altres identitats participants en les activitats realitzades al municipi. L'informe respon als següents objectius específics_

- Identificar quins són els espais favorables i desfavorables dels municipis per afavorir la seguretat de les dones cis, lesbianes i trans.
- Reflexionar sobre la incidència del disseny urbanístic i la planificació urbana en la vida quotidiana de les persones.
- Analitzar com el gènere i altres variables com l'edat, l'origen, la racialització, la classe, la diversitat funcional, la història migratòria, etc. influeixen en el dret a la ciutat.
- Proporcionar eines teòriques per a repensar els espais quotidians.
- Visibilitzar i valorar el coneixement propi que les dones tenen sobre el seu entorn i convertir-lo en criteris que puguin millorar l'entorn urbà i la seva percepció d'(in)seguretat.

L'informe inclou un marc teòric on s'emmarca l'àmbit de la seguretat urbana des d'una perspectiva feminista, un capítol de metodologia on s'explica que són les marxes exploratòries, es defineixen els 6 principis de seguretat urbana des d'una perspectiva feminista que treballa el Col·lectiu Punt 6 i es descriuen les activitats desenvolupades en el municipi. En el capítol 4 es fa una aproximació al context del municipi, i es recullen les dades de participació en les activitats realitzades. Seguidament, al capítol 5 es recullen els resultats de les marxes exploratòries, on s'identifiquen els elements de la configuració urbana que condiciona la percepció de seguretat de les dones. L'informe finalitza amb l'apartat 6 on es recullen recomanacions per incorporar una perspectiva feminista en l'urbanisme que té com a objectiu fer aportacions a l'anàlisi de transformacions futures que puguin millorar aspectes diversos de la percepció d'(in)seguretat en l'entorn del municipi.

2. MARC TEÒRIC

Tradicionalment, l'urbanisme s'ha considerat una matèria neutra, és a dir, que la manera de dissenyar els diferents espais no beneficiava ni afectava cap persona o col·lectiu. Però, des dels anys setanta, el feminisme ha demostrat que això no és cert i ha treballat per posar la vida de les persones al centre de les decisions urbanes. Vivim en una societat desigual en què les persones tenim diferents oportunitats i obligacions depenent de si som dones, homes o altres identitats, i aquesta desigualtat es veu reflectida en la manera com es construeix, s'utilitza i es gaudeix dels espais.

Davant d'aquesta manera de simplificar la realitat de l'urbanisme tradicional, des de l'**urbanisme feminista** s'ha incorporat una mirada transversal aplicada a l'àmbit de l'espai urbà que recull un conjunt de teories, metodologies i pràctiques que treballen per a garantir el dret de les dones a la ciutat. Aquesta perspectiva aporta una mirada crítica a la visió hegemònica i no neutral de l'espai i fa una lectura integral de les variables urbanes que configuren un model urbà i territorial. Aquestes variables són el suport físic de la nostra vida quotidiana entre les quals es troben els espais públics de relació, però també, els equipaments i serveis, les xarxes de mobilitat, els habitatges i els seus entorns, els comerços i altres espais productius.

L'urbanisme feminista compta amb **tres eixos transversals** per a aconseguir un canvi de paradigma que contribueixi a una transformació dels entorns urbans. En primer lloc, canviar les prioritats posant la **vida quotidiana i les cures en el centre** de les decisions urbanes, conformada per les activitats que es realitzen en un espai i en un temps finit. Les activitats de la nostra vida quotidiana es poden classificar en quatre esferes: productiva (activitats de treball remunerat), reproductiva (activitats i tasques domèstiques i de cura, majoritàriament no remunerades), comunitària (activitats de participació política i comunitària), pròpia (de cura pròpia, d'oci, de descans). En segon lloc, **construir espais i ciutats segures per a totes** i tots lliures de violències masclistes cap a les dones i nenes, així com altres violències d'odi i discriminatòries (racisme, homofòbia, capacitisme, etc.). En tercer lloc, treballar en els territoris a través de la **participació i acció comunitària**, incorporant el coneixement generat des de l'experiència quotidiana de les dones, reconeixent i visibilitzant les seves vivències i coneixements, per desjerarquitzar i despatriarcalitzar els espais i l'urbanisme actual.

La construcció d'**espais segurs des d'una perspectiva feminista**¹ parteix d'una visió de la seguretat i de l'abordatge de la violència masclista que posa el centre d'atenció en la percepció d'inseguretat que viuen les dones cis, lesbianes i trans a l'espai públic, tenint en compte la continuïtat i la connexió entre les violències viscudes entre l'espai públic i l'espai privat. En aquesta aproximació a la seguretat i la violència, es considera a les dones en la seva diversitat com a expertes dels territoris on viuen i per on es mouen. Per tant, la seva participació en la construcció d'espais segurs és imprescindible.

Tot i que la percepció de seguretat no només depèn de factors físics, sinó també de factors socials, polítics i econòmics, la configuració física de l'entorn condiona aquesta percepció (no és el mateix caminar per un lloc fosc que per un lloc ben il·luminat, per un carrer pel qual hi ha gent coneguda que per un altre on no hi ha ningú...) Tenir una **bona percepció de seguretat significa que ens sentim lliures de caminar per qualsevol espai i sense por**. Moltes vegades evitem anar a alguns llocs o canviem els recorreguts de tornada a casa per a evitar espais perquè ens donen percepció d'inseguretat. La **percepció de seguretat** està vinculada estretament amb les característiques socials d'una persona, i el gènere té un paper fonamental en com les dones, homes i altres identitats perceben els espais i a quin tipus d'elements tenen por. És necessari intervenir sobre els espais perquè totes les persones, independentment de les característiques socials, puguin utilitzar i gaudir els espais públics, comunitaris i domèstics, sense restringir els seus moviments o activitats que desenvolupen per por.

¹Perspectiva feminista: És el marc teòric i d'experiències que ens fa aspirar a trencar amb les jerarquies i els privilegis basats en el gènere com un concepte interseccional, per trencar amb la concepció essencialista del que significa ser dona i examinar com s'interrelacionen els sistemes estructurals de gènere, racialització, classe social, identitat sexual, diversitat funcional, origen i estat migratori, creant jerarquies de poder i privilegis que reforcen les diferents formes d'opressió. El gènere és una eina conceptual i una categoria d'anàlisi que ens permet reconèixer les diferències en l'ús i gaudi dels espais pel fet de ser dones, homes o una altra identitat sexual i, visibilitzar que sobre la base d'aquesta diferència s'han privilegiat unes activitats i usos davant d'uns altres.

3. METODOLOGIA

3.1 LES MARXES EXPLORATÒRIES

Les marxes exploratòries són una eina que permet analitzar des d'una perspectiva feminista com la configuració física, social i simbòlica dels espais urbans condiciona la percepció d'(in)seguretat. L'objectiu de la marxa exploratòria és fer un **recorregut per l'espai urbà des d'una mirada feminista interseccional**, visibilitzant els aspectes que ens generen inseguretat i també aquells aspectes que ens proporcionen autonomia i llibertat a la ciutat. Durant el recorregut es debat i valora l'experiència quotidiana de cadascuna de les persones participants i també les particularitats pròpies d'aquestes experiències que són diferents en funció del sexe, el gènere, l'edat, l'origen, la identitat sexual, la diversitat funcional, l'experiència migratòria entre altres aspectes. També es convida a les persones participants que fotografiïn elements que reflecteixin les seves percepcions i la seva mirada i vivència de l'entorn. En finalitzar la marxa exploratòria, es fa una reflexió col·lectiva i es convida a compartir les seves experiències.

Les marxes exploratòries són una **metodologia iniciada a Canadà, a les ciutats de Montreal i Toronto a principis dels anys 90**. A partir d'un increment d'agressions sexuals contra dones que van viure a la ciutat de Montreal, grups feministes en resposta a aquesta problemàtica van optar per pressionar al govern de la ciutat. Fruit d'aquestes demandes, i d'altres no només relacionades amb la seguretat sinó també amb la vida quotidiana de les dones, l'ajuntament de Montreal va crear el Consell de Dones Montrealeses. I una de les demandes i accions que van sorgir d'aquest consell és la realització d'auditories de seguretat de les dones, i en particular, a través de l'organització de marxes exploratòries pels diferents barris de la ciutat. Femmes et Ville va ser el programa de la ciutat encarregat de portar a terme aquestes marxes. Les marxes exploratòries també fa molts anys que es fan a Toronto, a càrrec de l'organització METRAC. I després aquest treball es va internacionalitzar amb la creació de l'organització no governamental Women in Cities International.

Les marxes exploratòries consisteixen a recórrer un barri o un entorn concret amb un grup reduït de dones, entre 5 i 15 dones, per tal de detectar i analitzar **quins elements físics i socials condicionen la percepció de seguretat de les dones que viuen i utilitzen un determinat entorn**. A part de ser una eina de diagnosi per obtenir informació de com respondre a aquesta problemàtica des de l'urbanisme, també és una **eina d'organització col·lectiva de les dones**, ja que permet visibilitzar el coneixement que tenen les dones veïnes de l'entorn per on viuen i es mouen, alhora que valora la seva participació activa en el disseny i promou la transformació dels seus entorns urbans.

Aquest treball que es va iniciar a Montreal va recollir molta informació sobre quins elements contribuïen a la percepció de seguretat de les dones. D'aquest treball sorgeixen els famosos **6 principis bàsics per un entorn segur** des de la mirada de les dones. El treball realitzat a Montreal durant molts anys es va publicar al 2002 la *Guide d'aménagement pour un environnement sécuritaire*, coordinada per Anne Michaud, representant de Femmes et Ville en aquells moments. Tant aquests principis com les eines d'auditoria de seguretat urbana i de marxes exploratòries han sigut adaptades a diferents contextos i portades a la pràctica, per exemple, per la Red Mujer y Hábitat de América Latina, que porten treballant en projectes de ciutats segures per les dones des dels anys 90, com per Jagori a la Índia, o Col·lectiu Punt

6 amb la publicació recent d'Entorns Habitables. Auditoria de Seguretat Urbana amb perspectiva de gènere a l'habitatge i l'entorn.

Les marxes exploratòries continuen sent una eina indispensable per descriure i analitzar la percepció dels espais des d'una perspectiva de gènere. En l'actualitat, es fan marxes exploratòries amb diferents grups. Però és important entendre que en tractar temes de violència masclista, cal que el grup permeti que les persones que l'integren es puguin sentir còmodes compartint les seves vivències i percepcions. Per tant, **és essencial que no siguin grups mixts**, sinó que es facin amb dones i persones amb identitats no binàries, o en grups separats que comparteixin realitats. Per exemple: dones amb diversitat funcional, dones lesbianes, dones trans, dones grans, etc.

3.2 CARACTERÍSTIQUES D'UN ENTORN SEGUR

Partint del coneixement aportat per les dones a Montreal des dels anys 80 i dels 6 principis de seguretat de les dones elaborats per Anne Michaud a la *Guide d'aménagement pour un environnement urbain sécuritaire de la Ville de Montréal* dins del programa Femmes et Villes de 2001, Col·lectiu Punt 6 utilitza les 6 característiques que es consideren que ha de tenir un entorn segur des de la perspectiva de gènere² per dinamitzar una marxa exploratòria.

Les 6 característiques són:

1. SENYALITZACIÓ: SABER ON ETS I ON VAS ENTORN SENYALITZAT

2. VISIBILITAT: VEURE I SER VISTA ENTORN VISIBLE

3. LA CONCURRÈNCIA DE PERSONES: ESCOLTAR I SER ESCOLTADA ENTORN VITAL

4. VIGILÀNCIA FORMAL I ACCÉS A AJUDA: PODER ESCAPAR I OBTENIR AUXILI ENTORN VIGILAT

5. LA PLANIFICACIÓ I EL MANTENIMENT DELS LLOCS: VIURE EN UN AMBIENT NET I ACOLLIDOR ENTORN EQUIPAT

6. LA PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT: ACTUAR EN CONJUNT ENTORN COMUNITARI

1. Senyalització: saber on estàs i on vas (Entorn senyalitzat)



Un entorn senyalitzat és el que disposa de senyalització visual, acústica i tàctil que ens ajuda a orientar-nos fàcilment, localitzades estratègicament i que serveixen per reconèixer i entendre l'espai de forma clara, precisa i equitativa. Disposant de senyals i mapes per afavorir l'orientació amb un llenguatge i una iconografia no sexista.

2. Visibilitat: veure/percebre i ser vista/percebuda (Entorn visible)



Un entorn visible és aquell que promou la capacitat de veure i ser vista, percebre i ser percebuda en l'espai, des dels aspectes més físics de la planificació urbana i també simbòlicament, reconeixent les dones com agents socials i sense caure en estereotips de tractar-les com a objectes o víctimes. Fomentant espais que reconeguin figures i rols infravalorats perquè han estat desenvolupats per dones.

² Col·lectiu Punt 6. Entorns Habitables. Auditoria de seguretat urbana amb perspectiva de gènere a l'habitatge i l'entorn. http://www.punt6.org/wp-content/uploads/2018/01/Entorns_habitables_CAT_FINAL.pdf

3. La concurrència de persones: escoltar/percebre i ser escoltada o percebuda (Entorn vital)



Un entorn vital és concorregut amb gent diversa que està desenvolupant activitats diverses als espais públics i comunitaris a diferents hores del dia. La vitalitat sorgeix de la presència simultània i continua de persones i de la densitat d'activitats i usos als carrers i espais.

4. Vigilància informal i accés a l'ajuda: Poder escapar i obtenir auxili (Entorn vigilat)



Un entorn vigilat és aquell que permet la vigilància informal, aquella exercida entre iguals i de manera solidària i no autoritària. Vigilar és "cuidar" i ha de ser una tasca compartida per totes les persones. La vigilància informal es dóna quan existeix diversitat social, física i funcional, que permet a la varietat de persones, activitats i usos responerent a les diferents necessitats de les persones en funció del gènere, sexe, edat, diversitat funcional, origen, cultura i condició social, entre altres factors

5. La planificació i el manteniment dels espais (Entorn equipat)



Un entorn equipat és aquell que disposa d'infraestructures i elements que donen suport a les activitats de la vida quotidiana a una distància i temps adequat garantint un ambient net i acollidor, incloent-hi tots els elements necessaris (bancs, lavabos públics, espais de cures, etc.), evitant la privatització de l'espai públic i garantint l'accessibilitat universal.

6. La participació comunitària de les dones (Entorn comunitari)



Un entorn comunitari és quan s'afavoreix l'apropiació dels espais i el sentiment de pertinença de les persones, reforçant la cohesió social, la solidaritat i la participació comunitària a l'entorn. Recolzant la construcció d'entorns segurs i de reconèixer les dones com a expertes i generadores de comunitat.

3.3 ACTIVITATS REALITZADES

El projecte de marxes exploratòries a Caldes de Montbui s'ha desenvolupat a través de diferents activitats, de treball preliminar amb l'equip tècnic i de preparació, realització, anàlisi i retorn de les marxes.

El **treball preliminar** de plantejament i coordinació de les marxes exploratòries s'ha portat a terme amb la persona tècnica d'Igualtat de l'Ajuntament de Caldes de Montbui, amb la coordinadora del projecte del Departament d'Interior i ens han acompanyat a les sessions les mestres de l'Institut Manolo Hugué. S'han realitzat activitats de preparació amb elles i la calendarització de les activitats vinculades al procés de marxes exploratòries, que han sigut:

- **Xerrada/taller de preparació de les marxes exploratòries:** La sessió de taller i marxa es va realitzar el dia 30 de maig entre les 9:30 h i les 11 h a la Casa dels Mestres. Primerament, es va fer una introducció teòrica a l'urbanisme feminista i a l'abordatge de la seguretat urbana des de l'urbanisme feminista, explicant també el funcionament de les marxes com a metodologia. Després de la introducció les noies participants van realitzar un exercici per grups per analitzar les seves percepcions de seguretat en relació als seus recorreguts quotidians. Els resultats d'aquest exercici són els que serveixen per definir l'itinerari de la marxa. La xerrada/taller va acabar amb propostes de recorregut, i un cop aquesta finalitza, es van fer dos grups per realitzar dues marxes que conclouen en l'Institut.

4. APROXIMACIÓ A CALDES DE MONTBUI

4.1 Context del municipi

Dades de població

Caldes de Montbui és un municipi que pertany a la comarca del Vallès Oriental. Té una superfície de 37,45 km² i una densitat de 475,2 habitants/km². La població del municipi és de 17.797 habitants i una ràtio de masculinitat de 0,99.

L'índex d'envelliment de Caldes de Montbui és similar al de la mitjana de Catalunya, essent de 122,8 i 127,1 respectivament. Per tant, a Caldes de Montbui, per cada 100 persones d'entre 0 i 14 anys, hi ha 122,8 persones grans.

A més, l'índex de sobreenvelliment és de 21,5%, una xifra més elevada que la catalana, de 16,9%. Aquesta dada ens indica que de la població envellida de 65 anys i més, el 21,5% té 85 anys i més.

A més a més, tant l'envelliment com el sobreenvelliment a Caldes de Montbui són majors entre les dones que entre els homes. En aquest sentit, podem parlar de feminització de la vellesa que, probablement, es tradueixi en un alt percentatge de dones grans que viuen soles.

Taula 1. Índex d'envelliment, sobreenvelliment i ràtio de masculinitat

	Dones	Homes	Total	Catalunya
Envelliment	146,7	101,2	122,8	127,1
Sobreenvelliment	30,6	13,4	21,5	16,9
Dependència juvenil	21,8	23,4	22,6	22,7
Dependència senil	31,9	23,7	27,7	28,9
Dependència global	53,7	47,1	50,3	51,6
Ratio masculinitat	0,99			0,96

Elaboració pròpia. Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE, 2021

El 13% de la població (2.282 persones) del municipi ha nascut en un país estranger, essent el 47% dones. Els cinc principals països d'origen són Equador, Colòmbia, Marroc, Pakistan i Bolívia.

Transport públic

El municipi gaudeix de bus urbà i interurbà.

Pel que fa al bus interurbà, operat per l'empresa Sagalés, hi ha diverses línies que connecten Caldes amb diversos municipis, on destaquen Barcelona, Sabadell, Granollers, Mojà i la Universitat Autònoma de Barcelona:

- Línia 201-202-203 connecten Barcelona - Caldes de Montbui (per carretera),

- Línia 230 Caldes de Montbui – Sabadell
- Línia 234 Sabadell - Polinyà - Sentmenat - Caldes de Montbui - Palau-solità i Plegamans
- Línia 236 Barcelona - Caldes de Montbui (per carretera)
- 240 Hospital de Mollet - Caldes de Montbui
- 245 Sentmenat - Caldes - Palau - Polinyà - U. A. B.
- 248 U.A.B. Bellaterra - El Moianès
- Línia 260 Granollers - Caldes de Montbui – Moià

Plans d'Igualtat i recursos per a dones i identitats dissidents:

En el moment, no existeix cap Pla d'Igualtat al municipi de Caldes de Montbui. Així i tot, el municipi està elaborant un Pla d'Igualtat Municipal a través de la regidoria d'Igualtat i amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona. Actualment es troba en fase de diagnosi de les discriminacions de gènere en el municipi i les necessitats existents. Aquesta fase, de 8 mesos, acabarà al juliol de 2023 i posteriorment es començarà a elaborar el Pla.

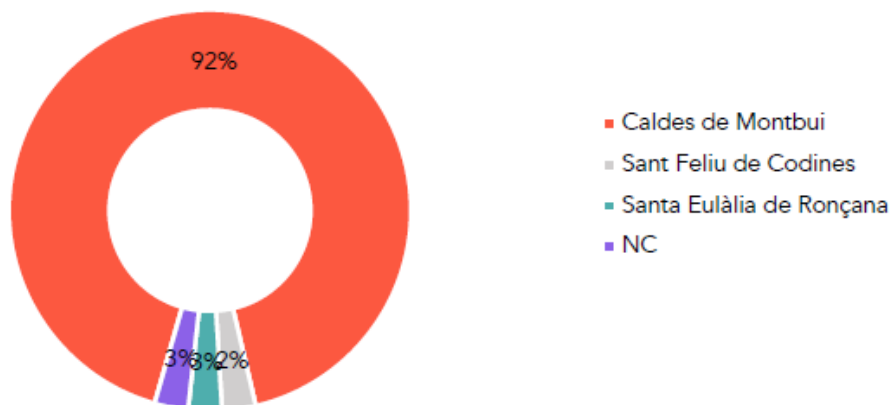
Recursos per a dones i identitats dissidents:

- SIAD del Vallès Oriental, situat al municipi de Granollers
- SIE del Vallès Oriental, situat al municipi de Granollers
- SAI LGBTI de Caldes de Montbui, al carrer Font i Boet, 4 (Espai Jove El Toc)

4.2 Participació³

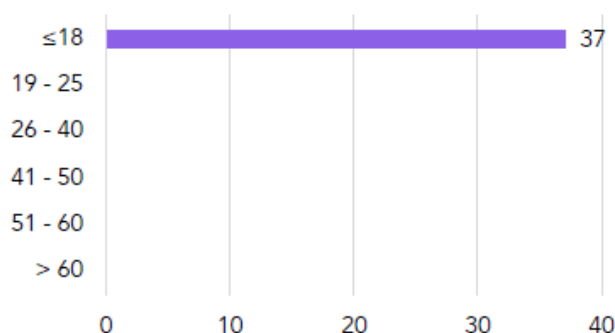
En total han participat 37 persones, majoritàriament dones cis i una persona no binària en l'activitat de taller i marxa exploratòria que vatenir lloc el dia 30 de maig de 2023. Majoritàriament viuen a Caldes de Montbui (92%), la resta correspon a una persona de Sant Feliu de Codines, una de Santa Eulàlia de Ronçana i una persona que no ha respost a la pregunta.

Gràfica 1: Municipi



Com es veu a la *gràfica 2*, les **edats** són molt homogènies, coherentment amb el context de l'activitat, essent totes de 15 i 16 anys.

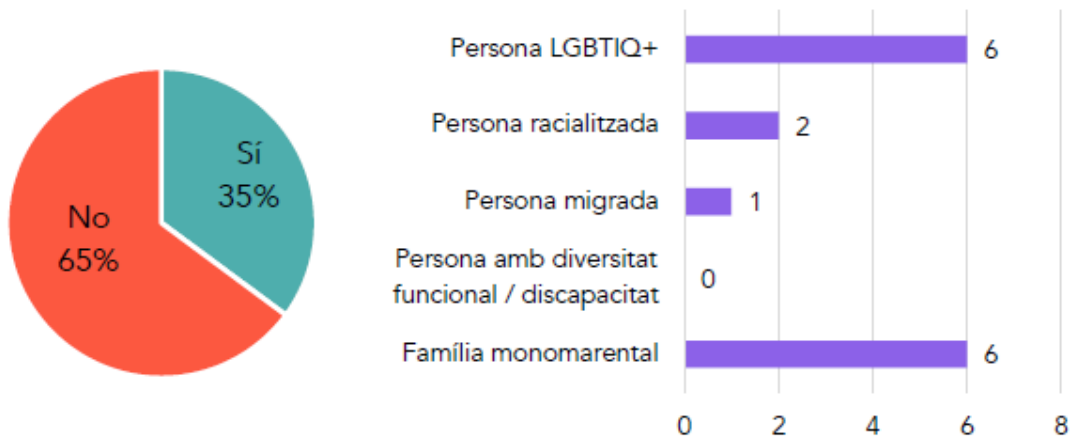
Gràfica 2: Edats



El 35% de les participants, que es correspon amb 13 persones de les 37, s'identifica com a part de **col·lectius minoritzats** (*gràfiques 3 i 4*), concretament amb el col·lectiu LGTBIQ+, persona racialitzada i família monomarental.

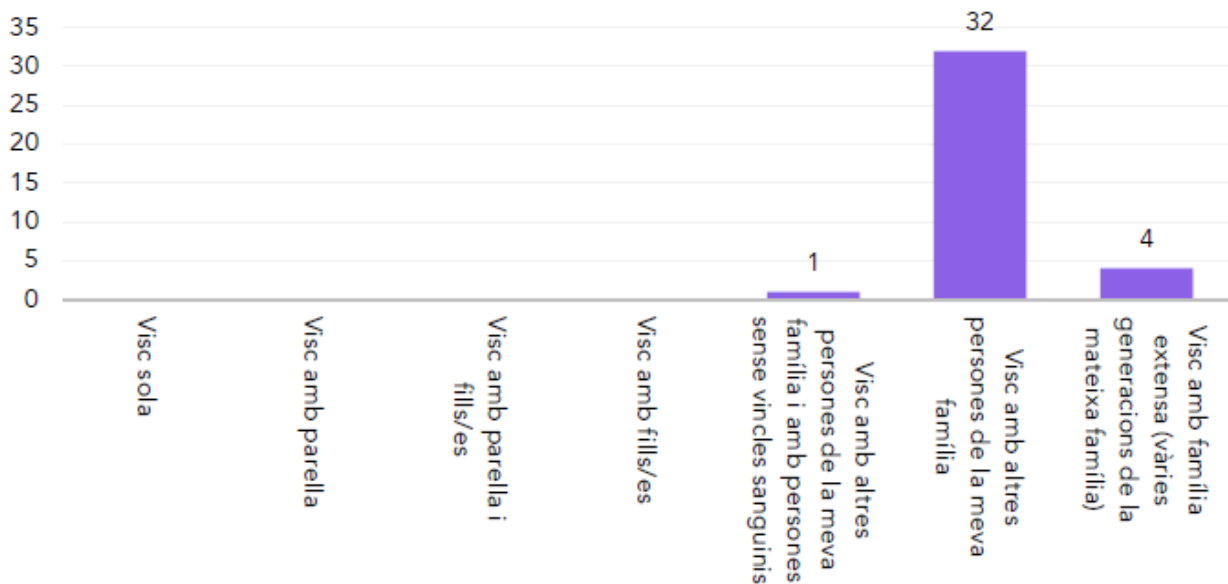
³ Les gràfiques d'aquest apartat han estat elaborades a partir de les dades recollides durant les sessions que han omplert les persones participants.

Gràfiques 3 i 4: Pertinença a col·lectius per les participants



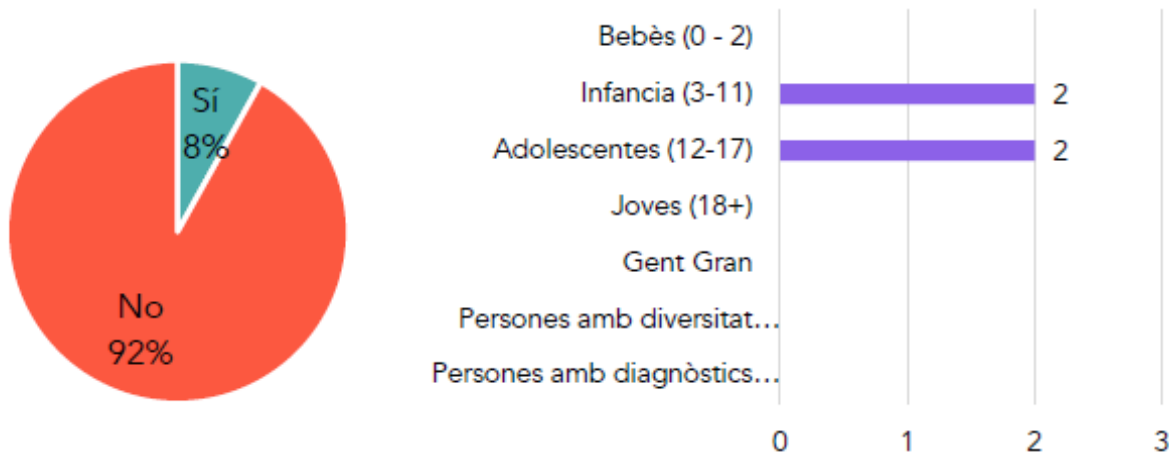
Respecte de la **unitat de convivència** (gràfica 5), totes viuen amb la seva família. En general, a més, conviuen amb la família nuclear, tot i que 4 viuen amb la família extensa (diverses generacions de la mateixa família) i una viu amb la família i també amb altres persones sense vincles sanguinis.

Gràfica 5: Unitat de convivència



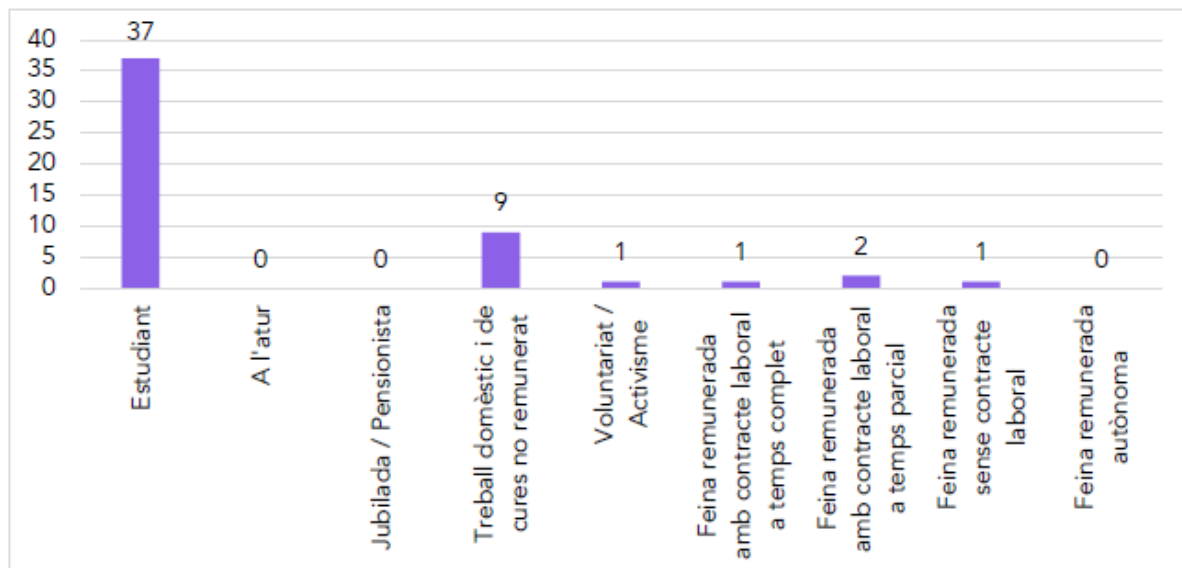
Les dades sobre **cures de persones dependents** reflecteixen la següent informació: El 8% (4 persones) de les persones que han participat en aquesta activitat tenen persones dependents a càrrec. En aquest cas, dues tenen infància a càrrec i dues adolescència, aspecte que fa pensar que probablement l'adolescència siguin germans/nes.

Gràfiques 6 i 7: Cures de persones dependents



Pel que fa a l'ocupació (gràfica 8), el total són estudiants. Destaca que 9 d'elles asseguren fer treball domèstic i de cures no remunerat. Però a més, dues fan feina remunerada amb contracte laboral a temps parcial, una a temps complet, una fa feina remunerada sense contracte laboral i una fa voluntariat/activisme.

Gràfica 8: Ocupació

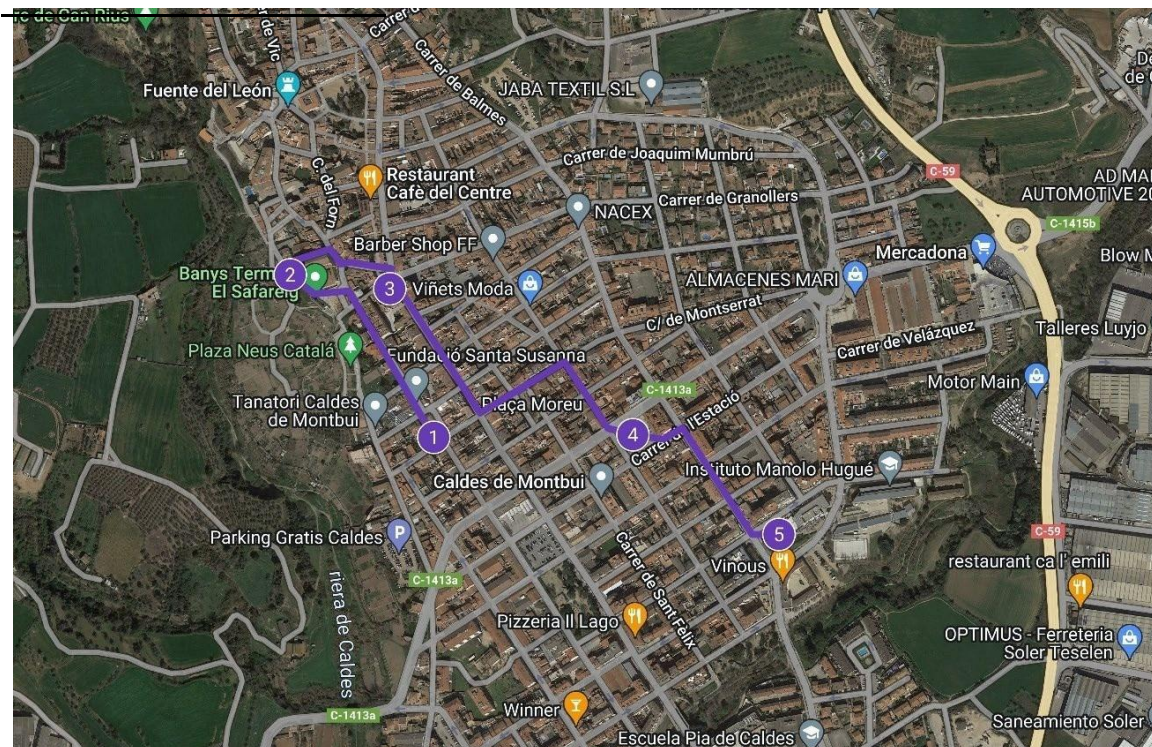


5. RESULTATS DE LES MARXES EXPLORATÒRIES⁴

Marxa Exploratòria 1: De la plaça Catalunya a la plaça Salut

Aquesta marxa exploratòria ha volgut recórrer els carrers del nucli antic, així com alguns carrers principals i el límit urbà amb la zona dels horts. També algunes places que s'han valorat durant el taller com la plaça del Canaletes (plaça dels Àngels), la plaça de la República i la plaça de la Salut.

Mapa del recorregut - Inici Cases dels Mestres



En total s'han fet 5 parades on es van comentar diversos temes:

1a parada - Plaça Catalunya

2a parada - Darrera de l'Església Parroquial Santa Maria

3a parada - Plaça de l'Àngel- Bar Canaletes i Carrer Major

4a parada - Plaça de la República

5a parada - Plaça Salut

⁴ Totes les fotografies d'aquest apartat han estat realitzades per Col·lectiu Punt 6 en el desenvolupament de les sessions.

PARADA 1: Plaça Catalunya

En la plaça Catalunya s'inicien les marxes que fan els dos grups. En aquest punt, s'explica el funcionament de la marxa exploratòria i el recorregut que s'ha decidit a fer. En aquest, una persona s'encarrega de portar el mapa amb el recorregut, i és qui, tenint en compte les aportacions del taller, guia el recorregut.

Respecte la plaça Catalunya expliquen que és una plaça que fan servir tant per estar com per passar. Comenten que és una plaça tranquil·la, on normalment hi ha persones de diverses edats, com gent gran, infants, etc. i això es valora positivament.

Tranquil·la, està bé

Pel matí hi ha molts avis, i per la nit famílies, gent amb nens petits... jugant a pilota...

PARADA 2: Església Parroquial Santa Maria

La marxa passa pel mirador que hi ha darrere de l'Església Parroquial Santa Maria, on hi ha vistes dels horts.

Les participants comenten que és un espai que utilitzen, però que no és un espai de pas. Comenten que és un espai fosc i a on diu que hi ha càmeres de seguretat, però que això no els millora la percepció de seguretat perquè, per una banda, no es veuen les càmeres i per tant dubten de la seva existència, i per altra banda, consideren que les càmeres de seguretat no poden aturar una agressió sinó que en tot cas poden servir a posteriori.

També es reflexiona sobre les diferents percepcions de seguretat que tenen les participants ja que, mentre que algunes argumenten que els agrada trobar espais per a poder estar sola i aïllada de la resta perquè per a elles representen espais tranquils i de seguretat, altres argumenten que espais com aquest augmenten la seva percepció d'inseguretat ja que no hi ha cap activitat al voltant, ni és un espai de pas freqüent de persones diverses.

També durant el taller s'ha nomenat que aquesta part, així com el mirador darrere l'espai jove el Toc, el mirador d'Elisabeth, el Molí de l'Esclop i els camins de les hortes com a espais on tenen percepció d'inseguretat per la manca de vitalitat, espais on hi ha apropiació masculina o bé tenen coneixement males experiències o agressions de companyes.

No hi ha ningú.

[Al Molí de l'Esclop] De nit ningú s'atreveix a passar per allà. Hi ha càmeres, i per tant no hi va molta gent tampoc, però no pots passar per allà, perquè fa por. encara que hi hagi càmeres tens por.

[Al camí cap a les Hortes] una companya va tenir una experiència molt desagradable allà. A part, és un lloc poc transitat.

En aquest punt, a més, es parla sobre l'oci nocturn de les participants. Per una banda, expliquen que acostumen a quedar a cases d'amigues, ja que en el municipi no hi ha oferta d'oci nocturn.

(...) poca gent jove generalment. Per què? Perquè es fiquen a casa d'algú...

S'explica que també desenvolupen el seu oci nocturn fora del municipi, i que generalment necessiten fer ús d'algun transport privat o del transport públic. Expliquen que els horaris i freqüències de transport públic és complicat i que els primers busos del matí passen massa tard.

A Granollers, Sabadell, Tarragona...

Has de marxar del poble

O ens porten, o en bus...

Parlant del transport públic, s'explica el transport públic intern i de pobles veïns no és suficient. Per exemple, una persona explica que el proper curs estudiarà a Barcelona, i hauran de portar-la en cotxe a l'estació d'autobusos per agafar l'autobús a les 6:30h del matí. Així, cal tenir en compte els desplaçaments on s'ha de fer transbord amb els autobusos i també cal tenir en compte els desplaçaments intermodals.

Hi ha línies nocturnes, però no és el mateix que les línies de dia. No van als mateixos llocs, no tenen...

[A les urbanitzacions] Ho tenim molt limitat. Nosaltres, busos son de 7 a 8.

Los buses empiezan a las 7 de la mañana y acaban a las 20h.

El nuestro el último es a las 8 y media.

El mío a las 9h

Els caps de setmana, si no tens cotxe, no pots sortir. No tenim busos (més freqüències a la nit), o més que res, més d'hora, perquè no tothom comença la jornada laboral o escolar a les 8 del dematí.

Jo l'any que ve començo a Barcelona, i he d'agafar el bus de les 6 i mitja. no tinc bus que em baixi al poble, m'hauran de baixar en cotxe.

Com a persones adolescents, una de les activitats d'oci nocturn que realitzen són les botellades. Es reflexiona sobre el fet que aquestes acostumen a ser en espais apartats, de nit, i a on la única activitat que es realitza és aquesta. Es considera que no hi ha molta oportunitat per a realitzar canvis en aquest sentit perquè al ser una activitat no permesa i en que a més, es fa soroll a la nit, és difícil de canviar.

En aquest sentit, es parla sobre la possibilitat de que existeixin una mena de punts liles itinerants en els espais informals d'oci nocturn, per a millorar aquesta percepció de seguretat. Tot i això, consideren que com acostumen a anar, estar i tornar en grups d'amigues, això ja és una estratègia de millora de la percepció de seguretat.

Parlar de **Punts Liles** porta a parlar de les **Festes Majors de Caldes de Montbui**. Les

participants critiquen el fet de que s'han deslocalitzat des de la pandèmia del Covid-19 i que, tot i que valoren molt positivament que ara l'espai de concerts és molt més ampli, el fet de deslocalitzar-se fa que hagin de moure's molt, i que a més, els Punts Liles només es troben en l'espai de concerts i no en altres.

PARADA 3: Plaça de l'Àngel – Bar Canaletes i Carrer Major/Av. Pi i Margall



De camí cap a la plaça de l'Àngel es camina per els carrers del casc antic. En el moment de la marxa, un dimarts al matí, s'està portant a terme el mercat setmanal i hi ha molta vitalitat. Les participants es troben a amigues i familiars. En aquest sentit, es valora positivament la part comunitària i el fet de que, com a poble, la gent es coneix i teixeix xarxa.

La plaça de l'Àngel, on es troba el bar Canaletes, un bar històric de Caldes, i altres bars. En la plaça de l'Àngel hi ha **terrasses de bars**, i consideren que aquestes **donen vitalitat a zona**. Consideren que és dels llocs on senten més percepció de seguretat del municipi, ja que comenten que a totes hores hi ha molta gent diversa a les terrasses i que a més es troba en el carrer principal del municipi, on hi ha molta vitalitat.

Es dels llocs més segurs. Jo sempre que vaig, en plan, tant de nit com de dia, hi ha molta gent aquí a les terrasses.

Et dona confiança de saber que si et passa qualsevol cosa no estàs sola. No és que estàs en un carrer i si et passa algo, encara que cridis, ningú t'escoltarà perquè no hi ha ningú. Aquí si et passa algo, primer, que la gent ja no et fa res perquè sap que la gent t'està mirant. Hi ha gent per allà, no et faran res per aquest caminet perquè sap que la gent t'està mirant. I si et passa qualsevol cosa, pots cridar o fer qualsevol cosa i t'escoltaran perquè hi ha gent.

No és un bar que et doni males vibras, és més restaurant... (...) sempre et trobaràs al típic o típica que estigui begut o qualsevol cosa, però normalment hi ha famílies amb nens o... com molt familiar

Son bars de tota la vida.

Aquest fet l'estenen al carrer Major i al carrer Pi Margall, on hi ha diferents comerços durant tot el carrer i, per tant, molta vitalitat i vigilància informal. Així i tot, arriba un punt arribant al carrer les Cremades, en que la vitalitat disminueix perquè deixa d'haver plantes baixes comercials i és una zona de carrer on només hi ha habitatges. Això en el taller s'ha compartit també, afegint el Passeig del remei, que és un carrer on només hi ha habitatge i consideren solitari a la nit, perquè només s'hi passa si has d'anar als habitatges. D'aquesta zona posen èmfasi a la zona on es troba l'Agrupament Escolta el Pasqualet, que compleix amb aquestes característiques i hi ha poca il·luminació, a més, es un espai on probablement les persones joves accedeixen sovint i a diverses hores.

Més cap allà hi ha només habitatges, no hi ha coses, i sí que potser per la nit fa una mica més respecte passar per allà. Però en realitat, no sé, si no és que vius allà, no hi ha cap tipus de necessitat de que vagis allà.

Camí del Remei per anar cap al Pasqualet està molt poc il·luminat, està molt fosc i fa molta cosa. Expliquen que al nucli antic els habitatges estan habitats però els carrers donen percepció d'inseguretat a la nit, ja que són estrets i la il·luminació més tènue. Argumenten que els carrers a on passen cotxes, aquests passen molt a prop de les persones que van a peu, i el fet de veure un cotxe parat en hores on no hi ha vitalitat fa que no se sentin segures. A més, parlen dels safareigs, ja que estan ubicats en els marges de la zona urbana i tot i que durant el dia sempre hi ha gent tant que els fa servir com rentar com persones que els visiten, a la nit no hi ha gent ni activitat.

A part que aquells carrers són més estrets, més antics... dona més iuiu anar per allà al vespre.

Moltes vegades també és que com hi ha carrers més antics, és com que no hi ha tanta il·luminació, i fa que tinguis com més respecte de passar.

(...) son com més estrets, ja si passen cotxes, passen pel costat teu i és com... jo qué sé, si paren et dona respecte, no hi ha quasi llum....

I al casc antic que sí que passen cotxes però hi ha que son verticals. El safareig és la pitjor merda que he vist

El safareig que hi ha allà s'utilitza per rentar, hi ha iaies pel dematí. Sempre hi ha molta gent que va a veure-ho.

La marxa travessa el carrer Pi Margall, a on hi ha la vitalitat que genera el mercat setmanal.

PARADA 4: Plaça de la República



La plaça de la República es considera que té bona percepció de seguretat perquè és un espai obert, que té molta vitalitat. Es comenta que és un espai on venen moltes famílies i s'utilitza l'espai públic per fer celebracions d'aniversaris.

L'edifici que es troba en la plaça té plantes baixes comercials i amb façana transparent de vidre. Aquest fet col·labora amb la percepció de seguretat perquè hi ha una relació visual entre dins i fora dels establiments. A més, un dels locals és una pizzeria que té terrassa i que sempre sol haver gent dinant o sopant i que obre fins tard.

Està transitat, és obert...

Aquí normalment hi ha famílies que venen a sopar i tot...

A celebrar cumpleaños

Està transitat, hi ha

nens...

És com que la gent ve moltes vegades al bar perquè els nens puguin jugar aquí.

En aquest punt es parla sobre la **manca de lavabos públics al municipi**. S'explica que moltes vegades no poden fer ús dels lavabos dels bars perquè depenen de si els poden utilitzar sense consumir o no. Això fa que moltes vegades s'acabi buscant espais amagats, com els arbustos.

Expliquen que quan existeixen lavabos públics moltes vegades no hi ha ningú que els netegi i que les pròpies persones que els utilitzen no tenen cura. Així, hi ha l'imaginari dels lavabos públics com lavabos bruts que millor no fer servir. Expliquen que hi ha lavabos públics en el parc de Can Rius i a l'Estació d'Autobusos.

Si posen lavabos públics, la gent no els cuida, i si no hi ha ningú que els vingui a netejar, ja no entres pel simple fet de que estan bruts.

Están sucios, meaos por fuera, papel por ahí...

A vegades la cadena como que no va, alguns no tenen ni tapa...

Instal·lacions públiques... però amb manteniment.

Respecte els lavabos del parc de Can Rius, expliquen que estan en una de les entrades del parc, solen estar bruts, no hi ha il·luminació i sol mancar paper de WC.

Expliquen que, en general i especialment en moments de festa, acaben anant al bosc i a altres espais més separats, i que una estratègia que fan servir és no anar soles quan necessiten anar al lavabo.

Son horribles

Yo voy a mear al

bosque En la fira hi ha 4

o 5...

Però es que és això, estan bruts... a partir de les 12h ja no pots entrar. No et deixen passar a pixar, entonces tienes que ir a mear al bosque, que es más limpio. Te llevas un cleanex y ya està

Una altra cosa és que tampoc hi ha paper, vas a pixar...

Vas en piña, vas cinco a mear, vas a mear, y es la fiesta pero al lado.

A més, durant el dia si necessiten fer ús del lavabo van a casa seva si està a prop, però desconeixien el fet que poden fer servir els lavabos d'equipaments públics quan estan oberts.

PARADA 5: Plaça Salut

De camí cap a la plaça Salut, es decideix passar per davant d'un bar que es troba en la cantonada del carrer Avel·lí Xalabarder amb el carrer de Lleida, on tant al taller com a la marxa es parla d'un punt on tenen detectat que viuen assetjament sexual per part dels clients. Aquests, estan normalment consumint alcohol a la porta del local i al passar es senten observades, en ocasions reben comentaris.

Jo sempre per anar al gimnàs passo per davant d'aquest bar, i l'altre dia estava assentat for a un senyor pues no sé, consumint algo. I vaig passar per davant, i literalment, vaig mirar de reajo i va girar-se descaradament, suposo que per mirar-me el cul. I jo també miro culs, però no així. Va ser com una mirada com... que te intimida, saps?

Una mica de xungos, no? és el típic bar petitó, fosc... que paren els quatre avis o les quatre persones en plan, mitjana edat, 40-50 anys, que l'únic que fan son coses guerres... no sé, et diuen coses, consumeixen alcohol o estan allí fumando porros...

És gent que entra a les 5 de la tarda i surt a les 10 de la nit, i es passa la tarda bevent.

El carrer en sí està bé. no és el més transitat però està bé.

No crec que passi molta gent

És fosc però hi ha cases. en la cantonada tu passes i no et sents còmoda. Sempre et criden o hi ha mal ambient. Llavors no et ve molt de gust passar per allà, passes per un altre carrer.

En la plaça de la Salut fem la última parada assegudes a les grades que hi ha.

S'explica que és un espai obert, on es troba el cap i per on passa molta gent, també per arribar a l'institut i pels habitatges que hi ha a la zona. Expliquen que passen molt sovint, especialment de dia, però algunes també de nit. Majoritàriament la travessen per arribar i marxar de l'Institut. És una plaça que fan servir les persones de cursos de Batxillerat en el temps d'esbarjo.

Hi ha gent a l'hora de pati que surt, els de batxillerat

La plaça no està preparada com un lloc d'estada, ja que tot i que hi ha les escales on es pot seure, no hi ha bancs. És una esplanada de ciment on expliquen que en moments puntuals posen un escenari per fer espectacles, però hi falta ombra.

No [està preparada per a l'estada]. Pots seure aquí però no...

I els nens petits es posen aquí amb el patinet i a jugar a futbol

Tot i això, hi ha una participant que argumenta que fa servir la plaça per a fer esport amb els amics, per exemple jugar a volley. Comenta que hi ha el perill de que la pilota se'n vagi a la carretera, però valora positivament la plaça com un lloc de moviment i per fer esport.

Jo aquesta plaça la utilitzo per fer esport, amb els amics. No sé, volley... tens perill per la carretera, per la pilota i tal. Però jo crec que no ha de ser un lloc per estar simplement, també pots estar amb l'skate o no sé... jo per exemple, no posaria res d'això.

Per tant, arriben a la conclusió que es dona ús a la part de l'esplanada de ciment tant per fer espectacles com per a fer esport de moviment (jugar a jocs de pilota, skate, etc.), i per tant no cal posar-hi mobiliari fixe, però es podrien ubicar bancs i alguna ombra en la part de dalt de les grades.

Aquí al mig no, però a sobre de les grades sí, alguna ombra, una carpa o algo.

Ombra la veig important, la veritat.

I bancs

A l'estiu... te da una insolación

Es valora també que els punts d'aigua són importants, especialment per hidratar-se en moments de calor extrema. Expliquen que actualment les fonts del municipi estan tancades a causa de la sequera, i el fet de no tenir fonts a l'espai públic pot desincentivar el seu ús.

Ara amb lo de l'aigua les han tancat totes [les fonts]

Sobre el carrer Salvador Espriu, a on hi ha la oficina de Correus, comenten que és un carrer on només hi ha habitatges, hi ha poca il·luminació i el consideren un carrer apartat.

(...) està tapat i com apartat, no hi ha llum... està allà correus però...

Allà només hi ha correus i cases, però poca cosa, eh.

Sobre els trajectes per arribar i marxar a l'Institut, algunes de les participants arriben en cotxe, en autobús o caminant, depenent del lloc on viuen. Les persones que arriben en bus solen esperar a al plaça de la Salut una estona abans d'entrar, ja que arriben una mica més d'hora de la obertura de l'Institut.

Les persones que arriben a peu expliquen que arriben caminant des d'un radi de 5-10 minuts a peu generalment. Expliquen que quan surten de casa ja sol ser de dia, però algunes sí que surten de casa quan encara és fosc. Però en l'entorn hi ha vitalitat perquè molta gent està esperant el mateix autobús.

Jo a l'hivern agafo el bus de nit. Hi ha quatre carrers des de casa meva. És un lloc on puja molta gent, llavors...

Les participants expliquen algunes **estratègies que tenen per a incrementar la seva autonomia i seguretat**, que tenen a veure amb parlar per telèfon amb algú (amigues, familiars,...) o fer- ho veure. Intentar acompanyar-se si poden cap als llocs on van, o posar el telèfon a gravar.

Anar acompanyades, sobretot, si es pot

Jo si veig algo que no em va bona espina o algú que m'està mirant o algo, intento no aproparme gaire o anar més ràpid, i sobretot faig que estic parlant amb algú per telèfon tot i que no ho faci. Si veiés que fa molt... sí que trucaria a ma mare i li diria: estic aquí. si no faig que estic trucant però en realitat no, perquè potser s'ho pensa dues vegades.

Parlar de les estratègies porta a parlar sobre què és el que ens dona sensació d'inseguretat i com es construeix aquesta percepció. Per una banda, es parla dels prejudicis que totes tenim sobre algunes persones i territoris, i això pot fer que tinguin percepció d'inseguretat cap a aquestes.

Moltes vegades són prejudicis.

Però si tenim prejudicis és per evitar situacions.

Però si tu pel carrer pots trobar una persona aquí, i tu ja penses, (...) a veure que em farà... i és com que el teu prejudici et fa pensar, vale, aquesta persona és dolenta, però potser aquesta persona vol coses bones.

Clar, i si sí? jo prefereixo passar d'ell i tirar pa'lante, a que em pugui passar algo.

Finalment, es tanca la marxa exploratòria parlant sobre **com es construeix la percepció d'inseguretat**. Una participant expressa el seu neguit perquè la percepció d'inseguretat també està construïda a partir de la por al desconegut, i que possiblement moltes vegades tenim por o inseguretat de persones o situacions per prejudicis. Però alhora, es parla sobre el fet que aquesta percepció també ens protegeix de possibles agressions i que és normal tenir-la. Aquestes aportacions són molt interessants, ja que demostren que cal construir entorns comunitaris, però també treballar en els missatges que ens arriben tant des d'entorns propers com des dels mitjans de comunicació, que generen un discurs moltes vegades criminalitzant de certes comunitats, i per una altra banda, fomenten el terror sexual.

Depèn molt de tu també. Jo he passat per aquí davant i he vist un grup de persones que m'inspiren confiança, doncs potser el proper dia, en comptes de passar per allà passo per aquí. si una persona ha passat quan hi havia un altre grup que no li donava confiança, doncs aquell lloc ja l'associa malament i... o el moment del dia en el que et passi...

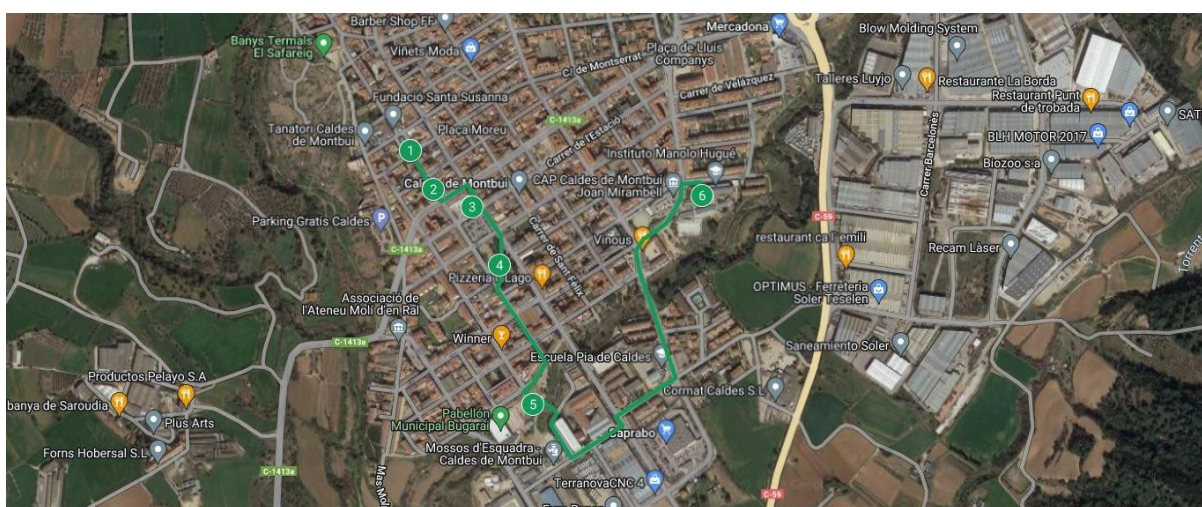
Tothom té percepcions diferents.

Prejudicis tenim tothom i...

Marxa Exploratòria 2: Del carrer de Sant Pau al Parc del Bugarai i entorn de l'Institut Manolo Hugué

Aquesta marxa exploratòria ha volgut recórrer els principals espais públics de socialització del jovent, així com els espais d'oci nocturn i espais d'organització de festes (el Parc del Bugarai). Alhora, també els principals serveis de transport públic de Caldes (estació d'autobusos i el seu equipament, usos i entorn).

Mapa del recorregut – Inici Cases dels mestres



En total s'han fet 5 parades on es van comentar diversos

temes: 1a parada – Plaça Catalunya

2a parada – Carrer de Sant Pau

3a parada – Estació

d'autobusos 4a parada – Parc

de l'Estació

5a parada – Parc del Bugarai

6a parada – De camí a l'Institut Manolo Hugué i el seu entorn

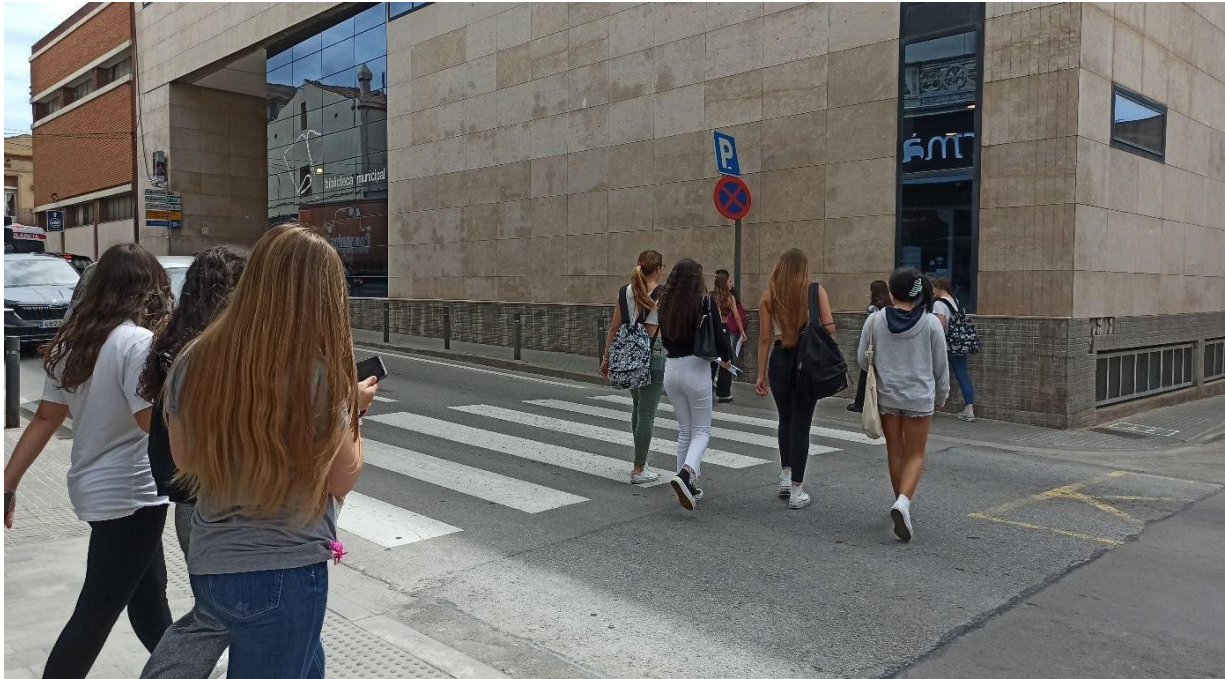
PARADA 1 I 2: PLAÇA CATALUNYA I CARRER DE SANT PAU

Sortim de les Cases dels Mestres i agafem el carrer de Sant Pau, un carrer acabat de remodelar, pacificat de forma que ens permet anar pel mig del carrer, i totes juntes, aspecte que agrada molt a les noies de la marxa.



PARADA 3: ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

Per arribar a l'estació d'autobusos accedim pel carrer Pi i Margall, ja que és un dels accessos més habituals de les noies assistents a la marxa. Per fer-ho, pugem pel carrer de davant l'entrada de la biblioteca, un carrer de voreres estretes per on ens hem de col·locar en fila, una darrere l'altra, i els cotxes se senten molt a prop, aspecte que no ajuda a la percepció de seguretat del recorregut.



En arribar a l'estació d'autobusos passem pels **bancs que al taller han explicat que les fan sentir exposades**. Són alguns bancs llargs i en fila, que miren directament a la gent que passa per la vorera, generant sensació d'exposició. No és només la distribució de l'espai que genera percepció d'inseguretat a les noies, sinó també l'ús d'aquests bancs. S'explica que estan majoritàriament utilitzats per homes grans, que moltes vegades se senten amb el permís d'opinar sobre el cos de les noies adolescents mentre passen. Coincideixen moltes de les noies amb tenir experiències d'assetjament d'aquest tipus, no només verbal, sino que moltes expliquen que no se senten còmodes per passar perquè senten les mirades clavades als seus cossos, i a vegades, canvien de recorregut.

Con la mirada te siguen.

Yo no me quiero mover porque estén ellos.

Alhora, fan la reflexió que no hi ha gaire alternativa per canviar de recorregut, ja que es considera que venir per l'altre cantó és pitjor, ja que accedeixes a l'estació per un camí on en una banda tens l'aparcament de cotxes sense cap vitalitat i amb les obstruccions de visibilitat que suposa tenir una gran superfície de cotxes com aquesta, i per l'altra banda, tens edificis sense vitalitat i pràcticament en desús.

En seguir avançant cap al parc, trobem de cara un senyor gran sol i caminant en direcció contrària a la nostra, que s'atura i ens demana que ens aturem, fent comentaris sobre les noies i esperant que li riem les gràcies. Aquest fet, ajuda a reflexionar entorn la quantitat d'invasions constants sense permís que pateixen les dones joves, des de l'assetjament sexual o des de l'alliçament. A més, algunes reflexionen sobre la diferència amb perspectiva de gènere d'aquesta situació, ja que, si una dona es troba 15 homes caminant pel carrer en grup, mai se sentiria amb el permís de llençar-los comentaris, sinó al contrari,

canviàriem de vorera.

En parlar de la **mobilitat amb vehicle privat**, i en conseqüència els espais que genera (com aquest gran aparcament de cotxes al costat de l'estació), algunes de les noies manifesten la sensació de la impossibilitat de canviar-ho. Es reflexiona entorn les dificultats que suposa imaginar-nos un futur i un model territorial diferent, especialment no basat en la mobilitat en cotxe.

En conseqüència, es reflexiona entorn les mancances del **sistema de transport públic**.

S'analitza el transport públic des de la manca de freqüències, de recorreguts i de franja horària àmplia. Alhora, les noies no tenen una bona percepció del transport públic pel que fa a la percepció de seguretat, ja que consideren que és un dels terrenys amb més atracaments i assetjament sexual. En aquest sentit, es comenta que hi ha molt poques estructures que et poden ajudar si passa alguna cosa, i a més, aquesta percepció és multiplicada per les experiències d'assetjament que porten les noies a la motxilla, i agreugen la situació. Es detecta la necessitat de canviar aquest imaginari, amb l'objectiu de guanyar autonomia pel jovent, especialment les noies.

Es reflexiona entorn la dependència de les noies respecte la mobilitat i s'arriba a la conclusió que en un entorn com Caldes de Montbui l'autonomia està molt dificultada a causa de, per una banda la manca de vehicle privat, i per l'altra, la manca d'adequació i prioritjació de la mobilitat a peu. S'explica que moltes, en aquest sentit, depenen dels pares o família que la portin als llocs, amb el conseqüent rol de poder que això genera, ja que algunes expliquen que els pares utilitzen aquest poder per poder-les castigar sense portar-les als espais on volen anar.

Moltes de les noies del grup són usuàries dels busos, i expliquen que l'agafen soles. Reflexionen entorn la força que dona anar en grup, en comptes de sola, i comparteixen algunes experiències.

PARADA 4: PARC DE L'ESTACIÓ

Ens aturem al parc de l'estació i s'explica que aquest parc s'utilitza poc. Es comenta que a vegades, abans d'anar al Parc del Bugarai s'aprofita aquest parc com a espai de trobada, per sopar i poder anar totes juntes.

Sorgeixen algunes bromes racistes al grup, i es visibilitzen per poder-ne parlar. Les noies d'aquest grup tenen formes de parlar entre elles a través d'insults o conceptes despectius, i alhora, utilitzen conceptes racistes en clau d'humor. Per elles, la percepció d'aquests comentaris és inofensiva, per aquest motiu, perquè són bromes. Tot i això, s'aprofita per parlar-ne i comparar-ho amb l'iceberg de les violències masclistes, on l'humor masclista té un paper actiu a l'hora de justificar i naturalitzar agressions masclistes més explícites. Algunes de les noies racialitzades tenen l'espai per expressar-se i ho agraeixen, ja que poden visibilitzar que ho tenien naturalitzat, ja que si els hi diuen amb elles no els molesta perquè són amigues, però si algú li diu a algun membre de la seva família, entén la rellevància dels fets.

Una de les noies demana per anar al lavabo, i s'aprofita per analitzar-lo. Es valora positivament que hi hagi un **lavabo d'ús públic**, però moltes el valoren desfavorablement per la seva manca de manteniment i neteja, per la percepció d'inseguretat que genera, i per l'ús que se'n fa. S'explica que aquests lavabos s'utilitzen majoritàriament pel consum de drogues, no només ingerides o fumades, sinó també punxades, i a vegades han trobat fluids corporals. Aquests usos no contribueixen a la seva percepció de seguretat, ni ajuda a que les noies se sentin lliures d'utilitzar-los.

¿Al lavabo? ¿A estos? A drogar-nos, porque no sirven para nada más.



Es detecta, o bé una problemàtica severa entorn el consum i tràfic de drogues a Caldes de Montbui, o bé un estigma entorn les persones que consumeixen drogues. En aquest sentit, moltes de les noies surten de festa, beuen alcohol i fumen, però en canvi, tenen una percepció negativa de la resta de gent que consumeix algun tipus de droga als espais públics, ja que consideren que la diferència és l'addicció. Es detecta la necessitat de treballar amb el jovent sensibilització entorn aquest consum.

S'explica que Caldes de Montbui en els últims anys s'ha convertit en un poble turístic on cada vegada hi ha més turisme europeu, aspecte que valoren molt desfavorablement.

Ens dirigim al Parc del Bugarai agafant el camí habitual que utilitzen les noies. De camí cap allà, les noies mostren molt de coneixement entorn l'ús que se'n fa del poble de nit, i especialment, al voltant del Bugarai i com funciona l'espai, social i físic.

A Caldes de Montbui molta gent es coneix, no només amb la gent del poble sinó que es té molta relació amb els pobles del voltant. En aquest sentit, en parlar de conflictes, baralles i altres qüestions de carrer, s'arriba a la conclusió que conèixer la gent implicada, i saber qui son, provoca que no els aporta percepció d'inseguretat. Expliquen que ningú va sola al "Buga", i a més, es diu que s'ha d'anar amb gent que conegui l'espai.

PARADA 5: PARC DEL BUGARAI

Aquesta parada va destinada a poder millorar les condicions de les noies que es mouen de nit. S'ha generat un espai de comoditat per les noies per poder explicar quin ús se'n fa del parc a les nits, i la seva percepció i vivència, però no tota la informació exposada es plasmarà en aquest informe per respectar aquesta confiança donada.

El **Parc del Bugarai** és una de les zones de referència de Caldes de Montbui on el jovent s'ajunta a les nits de festa, i s'utilitza com a espai de trobada i per a beure a l'aire lliure.

Quan és festa major, s'explica que el parc s'omple, no només de jovent del poble, sinó també de gent dels pobles dels voltants. En aquest sentit, es té molta relació entre aquests, i hi ha molta mobilitat entre pobles de la zona.

S'explica la segregació espacial dins del propi parc. Els grups de gent es classifiquen en funció de l'edat (tots entre 16 i 25), i cada grup es comenta que té espais propis al parc i sempre es localitzen al mateix lloc.

L'ús que se'n fa del parc és majoritàriament com a espai de trobada nocturn a la part baixa. Pel que fa a la part alta, s'explica que està molt ben equipat per al joc infantil, i és molt utilitzat per famílies o per persones cuidadores que porten la canalla a l'espai de joc. S'explica que hi ha molta freqüència de gent a les tardes, tant a la part dels jocs infantils,

com a la zona de la *calistènia*, com als bancs.



Pel que fa a l'**accessibilitat**, s'explica que s'aprofiten alguns dels desnivells per fer, per exemple, carreres de carros. L'accés a la part de baix és a través d'un gran desnivell amb sorra i grava, que les noies expliquen que fa caure a molta gent.

Pel que fa a la **ubicació**, és un espai idoni per no generar molèsties al veïnat, però alhora, està situat a un espai aïllat sense vitalitat al voltant, i les noies expliquen que cap d'elles ve sola ni marxa sola. La ubicació dels espais d'oci nocturns a les perifèries dels nuclis urbans dificulten molt l'accés, sobretot a peu, a aquests, fins al punt de condicionar la llibertat de moviment o l'assistència. Un dels col·lectius que més viu aquesta dificultat és el jovent, per una banda, per la manca d'autonomia a l'hora de poder disposar de vehicle propi, i per altra banda, les noies joves són un dels col·lectius que més assetjament sexual explícit rep, especialment en entorns d'oci nocturn. Les noies assistents a la marxa expliquen que sempre s'acompanyen a l'hora de tornar a casa, i asseguren que cap de les noies usuàries del parc marxa sola entre la 1 i les 3 del matí.

Siempre nos encontramos todas juntas y venimos. A la estación.

Pel que fa a la tornada, s'explica que moltes demanen a nois que les acompanyin a casa. En aquest sentit, es valora favorablement la solidaritat dels nois companys, però alhora, es valora desfavorablement per seguir perpetuant la posició de vulnerabilitat de les noies per poder- se moure soles lliurement i amb seguretat.

Una de les noies explica que un any es van destinar alguns autobusos a fer trajectes de nit per unir els llocs de festa del nucli del poble amb les urbanitzacions del voltant, aspecte que valora molt positivament perquè li va permetre poder tornar a casa amb autonomia i

seguretat.

S'explica que no hi ha espais d'oci que no estiguin situats a la perifèria.

Una de les qüestions que genera més percepció de seguretat i confiança a les noies és **conèixer la gent** que s'ajunta als mateixos espais que elles, o que es mouen pel poble, tinguin la (mala) fama que tinguin.

Una de les qüestions que genera més percepció d'inseguretat en relació als grups de gent, són els grups que tenen molta **diferència d'edat respecte elles**, i que vinculen l'espai de trobada al consum de drogues i alcohol. S'explica que algunes han rebut assetjament sexual i verbal per part d'aquests grups, que majoritàriament se situen als bancs de la part de dalt, per la nit.

Tot i això, que la festa major estigui destinada a públic divers pel que fa l'edat, aporta percepció de seguretat.

Aquest parc se situa al costat de la comissaria de la policia local. Aquest fet es valora favorablement perquè no es considera que la policia exerceixi control o repressió sobre l'activitat de la *botellada* pel fet de beure alcohol a l'espai públic, sinó que funcionen com a **vigilància de cura** per si passa alguna cosa.

S'explica que per festa major s'organitza, per una banda, espai de festa al Parc del Bugarai, amb la fira darrere, i per altra banda, a l'Escaldarium. Es considera que l'Escaldarium és un espai més "formal" o regularitzat, ja que és la zona de concerts i està equipada amb més elements de control que el Parc del Bugarai. Alhora, moltes prefereixen aquesta zona per l'espai de trobada que es genera.

Pel que fa a la percepció de seguretat, les noies comenten que el fet que el Parc del Bugarai estigui envoltat de la fira fa que sigui un **entorn més vital**, amb més diversitat de gent, sobretot d'altres pobles. S'explica, com a diferència, que a l'Escaldarium acostuma a ser més freqüentat per la gent del poble, i potser amb més activitats de tarda o diürnes.



Com a coneixedores de les festes majors d'altres pobles, es parla d'algunes activitats que organitzen altres pobles (com per exemple, l'empalmada amb esmorzar, o algunes bandes musicals per concerts) que es valoren molt favorablement, i es considera que hi ha una manca de recursos públics destinats a activitats per jovent per la festa major de Caldes en aquest sentit, i en comparació amb altres pobles.

Es valora molt favorablement la **comunitat de poble** que hi ha, per les experiències d'ajuda mútua, protecció, sororitat i solidaritat que expliquen les noies, i aquesta és una de les qüestions més favorables pel que fa a la percepció de seguretat.

Aunque no te lleves, si sé que es la hermana de no sé quién, pues la ayudo.

Pel que fa a l'equipament de l'espai, es considera que les experiències de les noies millorarien molt si s'instal·lessin **banys d'ús públic**, ben equipats, amb paper i ben mantinguts. Es posa l'exemple de bona praxis d'uns WC que van veure a una festa de Granollers d'aquest maig. S'explica que eren lavabos molt ben equipats, i fins i tot amb pica i aigua que van valorar molt positivament.



Es valora favorablement la **presència de bancs i espais per seure**, i pel que fa a la il·luminació es considera suficient, excepte el moment d'anar a fer pipi, que es busquen zones més fosques i menys equipades i aïllades. En aquest sentit, són els moments que més percepció d'inseguretat senten.

S'explica que hi ha **punt lila**, només a la zona de l'Escaldarium, i es valora que no representa la diversificació de la festa durant la festa major.



PARADA 6: DE CAMÍ A L'INSTITUT I EL SEU ENTORN

En deixar enrere el Parc del Bugarai, agafem el camí pel polígon per anar a l'Institut. L'anàlisi que en fan d'aquest espai a l'entorn del parc és que és un espai principalment de prioritat vial, que majoritàriament utilitzen quan s'hi organitzen festes nocturnes.

Aquesta marxa exploratòria ha ajudat a fer reflexions col·lectives en relació a la violència masclista i a la necessitat de sensibilització feminista. Algunes de les reflexions que sorgeixen de camí a l'Institut han estat les següents.

Per una banda, algunes de les noies senten pessimisme pel que fa a millorar la situació vinculada al masclisme, però en parlar-ne, expressen que senten impotència davant persones que estan en contra de la igualtat, i pensen que no té cap sentit. S'arriba a la conclusió que la sensibilització en matèria feminista ha de ser transcendental per erradicar les violències, i en aquest sentit, el sistema educatiu té un paper clau.

S'explica una mica de quina manera s'ha treballat el feminisme a l'escola i a l'Institut, i les noies consideren que és insuficient. Pel que fa a l'educació sexual i afectiva, expressen decepció en explicar que l'únic taller que han fet durant la seva adolescència ha estat una sessió sobre educació sexual on la centralitat del contingut va ser aprendre a posar condons. S'explica que no han treballat conceptes com el consentiment ni el desig, i consideren molt important poder-ho treballar a la seva edat, sobretot per evitar que els nois tinguin un imaginari equivocat o esdevinguin agressors.

En arribar a l'Institut, comparteixen algunes reflexions entorn agressions o violències que han viscut en un passat, on no s'han sentit capaces d'identificar-ho fins ara. Algunes de les sensacions són que de petites s'han equivocat o es lamenten de no haver pogut actuar. En aquest sentit, acabem la marxa amb reflexions entorn la importància de buscar estratègies per no sentir-nos culpables ja que no és una qüestió individual sinó estructural, i en aquest sentit, buscar la forma de dotar-nos d'eines per identificar i plantar cara a les violències masclistes, alhora que garantir la sensibilització a l'Institut, i a la societat. Es tanca la sessió amb reflexions al voltant de la necessitat de sororitat entre les noies i dones (per evitar la competitivitat, pressió estètica, relacions de poder...), i la necessitat també d'entrenar-la. S'explica que quan treballen temes al 8 de març, es respira un clima de sensibilització i sororitat durant aquest dia, però manca consciència per fer que cada dia sigui 8 de març.

6. RECOMANACIONS PER A LA MILLORA DE LA PERCEPCIÓ DE SEGURETAT

Un cop analitzada la marxa exploratòria, s'han combinat els resultats d'aquesta, i algunes de les propostes que han sortit, amb el coneixement previ de Col·lectiu Punt 6 en relació a la seguretat urbana des d'una perspectiva feminista⁵, per poder realitzar algunes recomanacions d'accions que ajudin a crear espais públics, tant d'entorns diürns com nocturns, més segurs. Aquestes recomanacions són orientatives i caldria treballar-les conjuntament a través de la participació de les dones usuàries dels espais per tal d'adaptar-les a la realitat del municipi.

Les recomanacions estan classificades en les 6 característiques que un entorn segur ha de tenir: visible, senyalitzat, vital, equipat, vigilat i comunitari.



ENTORN SENYALITZAT

Mapes i informació que mostrin les xarxes quotidianes diürnes i nocturnes a escala de barri incloent els serveis en cas de violència masclista

Ubicant mapes o cartells informatius en llocs visibles amb aflluència de persones indicant la localització dels equipaments quotidians i serveis públics, espais públics, zones comercials, recorreguts de vianants accessibles, estacions i parades de transport públic i que incloguin els espais de suport en casos de violència masclista. Per altra banda, per visibilitzar les zones d'oci i treball nocturn i millorar la vida quotidiana de les persones que utilitzen la ciutat de nit, es poden elaborar i ubicar mapes de la xarxa quotidiana nocturna en barris on es concentri aquesta activitat. En aquests mapes es poden assenyalar serveis i equipaments que ofereixin serveis a la nit, serveis públics quotidians (lavabos públics), rutes accessibles i segures, així com rutes alternatives, informació sobre la xarxa de mobilitat. En els dos casos, aquesta senyalització ha de ser visible, llegible, en bon estat de manteniment, indicant el temps de cada recorregut (de vianants o en transport públic), graus de dificultat i punts de descans.

⁵ Col·lectiu Punt 6 (2017). *Entorns habitables. Auditoria de seguretat urbana amb perspectiva de gènere a l'habitatge i l'entorn*. Ed. Col·lectiu Punt 6 y Diputació de Barcelona. http://www.punt6.org/wp-content/uploads/2018/01/Entorns_habitables_CAT_FINAL.pdf i VV.AA. (2017). *Nocturnes: la vida quotidiana de les dones que treballen de nit a l'AMB*. Ed. Col·lectiu Punt 6. http://www.punt6.org/wp-content/uploads/2018/01/Nocturnes_Catala.pdf

Incorporant criteris d'orientació al disseny dels equipaments públics, des de la seva configuració física. En cas que aquesta no quedi clara, com per exemple, les Cases dels Mestres, reforçar amb senyalització que ajudi a les usuàries de l'espai a no perdre's.

Senyalitzant els equipaments públic que disposen de lavabos públics quan estan oberts, amb una senyalització no sexista, per exemple amb les lletres WC.

Senyalització i mapes amb informació del transport públic

Posant mapes o cartells a les parades i estacions amb tota la informació relativa al transport: plànol de la xarxa de transport, connexions, horaris, temps dels recorreguts, rutes accessibles i mapa detallat de l'entorn de les parades de transport en relació a la xarxa quotidiana. Aquesta senyalització ha de ser fàcilment llegible, visible i estar en bon estat de manteniment.

Una millor senyalització i informació pot incrementar l'ús del servei de transport públic o d'altres mobilitats actives, anar a peu o en bici, i reduir la dependència en el cotxe, molt freqüent a la mobilitat de Caldes de Montbui.

Senyalització no sexista i diversa en espais comuns, públics i d'oci

Utilitzant iconografia que inclogui diferents sexes, evitant estereotips de gènere, representant diversitat d'edats i cossos, evitant patrons estètics normatius i utilitzant un llenguatge no sexista als cartells i altres senyalitzacions.

ENTORN VISIBLE

Il·luminació per a vianants contínua distribuïda de manera homogènia i sense obstruccions

Posant il·luminació a les voreres, les interseccions, els punts d'accés amb senyalització que il·lumini els recorreguts a peu i garantint el seu manteniment i funcionament en tot l'horari nocturn. Evitant elements que obstrueixin la llum dels fanals (vegetació, publicitat, ornamentació), així com contrastos entre zones molt il·luminades i poc il·luminades, tant en els espais públics com en l'entorn dels locals i zones d'oci. Tenir en compte, no només la quantitat d'elements, sinó també la seva intensitat. També garantir que la il·luminació funcioni de manera continuada durant tot l'any, sense talls d'enllumenat a certes zones durant determinats períodes o dies de l'any.

Revisant la il·luminació a la zona del carrer Major/carrer de les Cremades. Valorant i incentivant aquelles activitats que donen vitalitat a la zona com l'Agrupament Escolta el Pasqualet.

Revisant la il·luminació que no generi ombres ni contrastos. Tenint en compte que és una zona que té poca vitalitat a la nit i cotxes i persones que van a peu comparteixen espai, genera percepció d'inseguretat. Reforçant també la il·luminació en els límits urbans.

Continuïtat dels recorreguts i connexió visual entre els espais de l'entorn diürn i nocturn

Dissenyant recorreguts a peu que connectin les zones habituals o d'oci amb zones d'aparcament, de forma segura amb visibilitat, il·luminació, dissenyant espais oberts sense racons, àrees amagades, murs cecs o espais abandonats. Als portals dels habitatges i altres edificis, evitant racons on es puguin amagar persones i produir agressions (es podria revisar l'ordenança de construcció d'habitatges per garantir que els nous portals es construeixin a peu de carrer).

Garantint, aquesta visibilitat, alhora que treballar per la reducció de contaminació lumínica, treballant amb materials menys contaminants i més sostenibles, i entenent la seguretat com una suma de factors que poden ajudar a la vida quotidiana de moltes persones, no només des de l'enllumenat, sinó aportant vitalitat, des dels usos, des de la bona col·locació dels elements, des de les xarxes comunitàries, la vigilància informal, etc.

Eliminació o adequació d'espais amb racons, àrees amagades, sense visibilitat o abandonades

Dissenyant espais oberts sense racons, àrees amagades, murs cecs o espais abandonats. En aquells llocs on ja existeixen aquest tipus d'espais, condicionant-los mitjançant la introducció d'altres activitats al seu entorn, col·locant il·luminació de forma que sigui més visible i millori les línies de visió, o situant miralls a cantonades. Com hem dit abans també, als portals d'habitatges i altres edificis, evitant els racons de façana on puguin amagar-se persones i produir-se agressions o generin la percepció d'inseguretat per si es poden produir.

Canvi o adaptació del mobiliari urbà, vegetació i altres elements que obstaculitzin la visió

Evitant mobiliari urbà, vegetació, ornamentació i elements de publicitat o senyalització que obstaculitzin la visió de les persones que van caminant o perquè les vegin des dels vehicles. Per exemple, els contenidors de reciclatge de grans dimensions, les tanques o arbustos o altres elements d'alçada superior a 1 metre que divideixen els espais públics en seccions i que dificulten parcialment o totalment la visibilitat.

Ús de materials transparents en les parades de transport públic o altres elements

Mantenint la bona pràctica de dissenyar aquests elements de manera que no obstaculitzin la visibilitat de l'espai públic ni generin percepció d'inseguretat dins d'aquests, amb materials transparents, sense que siguin tapats per cartells publicitaris o altres obstacles.

Visibilitat de les dones i la seva història dins de la memòria col·lectiva de la comunitat

Reconeixent i ressaltant el paper de les dones i les seves aportacions a la societat i a la vida quotidiana de la comunitat, a través del nomenclàtor (noms d'edificis, carrers, places i equipaments), d'escultures, murals o altres elements ornamentals, així com a través d'exposicions i altres activitats com festes, caminades per espais representatius, publicacions o premis que serveixen per a recordar i visibilitzar la vida de les dones a la comunitat.

Caldes de Montbui és un bon exemple de recuperació dels espais quotidians de les dones, com per exemple, els safarejos, a través de senyalització, de reconstrucció, de reconversió i d'actes simbòlics i que transmeten la memòria col·lectiva. D'aquesta forma s'ha recuperat i cuidat la representativitat d'aquest espai d'història quotidiana del municipi, com a acció de reconeixement de totes aquelles dones que s'agrupaven a l'espai públic a netejar, i com a acte de visibilització de les tasques domèstiques i de cura a l'espai públic.

ENTORN VITAL

Proximitat entre els diferents usos quotidians

Distribuint els habitatges, els serveis i els equipaments, relacionats i propers entre si, de manera que sigui possible connectar-se a peu a través d'una xarxa quotidiana, que sigui percebuda com a segura tant de dia com de nit. Procurant l'existència d'alternatives de vianants dins del teixit urbà per facilitar l'accés i connexió entre diferents usos. Diversificant les activitats, en espais públics, per tal que no es monopolitzin els espais i puguin acollir diversitat de persones i activitats.

Una de les problemàtiques que ha aparegut en les marxes és la manca de relació dels equipaments que es troben en zones limítrofes del municipi, amb la resta de Caldes. A més, caldria buscar estratègies per reforçar la concurrència de gent als carrers a espais desolats, limítrofs i monofuncionals com són Remei, Can Rossell, el Tint o Can Rius, des de la mixticitat d'usos que pot aportar vitalitat en franges horàries més àmplies de les que acull actualment.

Localitzar les activitats extraescolars o esportives en indrets amb mala connectivitat o espais que no afavoreixi l'autonomia per aquests col·lectius, provoca la dependència d'un dels membres de la família o persones cuidadores (majoritàriament dones) que els implica

una inversió de temps en tasques de cura, i dificulta la seva vida quotidiana. Pensar els espais en relació a la connectivitat i l'autonomia de les persones per arribar-hi pot ajudar a alliberar a les dones de càrregues vinculades amb les tasques de cura, i revertir aquest temps amb activitats pròpies o comunitàries.

Incorporant l'oci nocturn com a activitat quotidiana per tenir en compte les condicions de proximitat d'aquest. La ubicació dels espais d'oci nocturns a les perifèries dels nuclis urbans dificulten molt l'accés, sobretot a peu, a aquests, fins al punt de condicionar la llibertat de moviment o l'assistència. Un dels col·lectius que més viu aquesta dificultat és el jovent, per una banda, per la manca d'autonomia a l'hora de poder disposar de vehicle propi, i per altra banda, les noies joves són un dels col·lectius que més assetjament sexual explícit rep, especialment en entorns d'oci nocturn.

Planificació urbana a escala de barri amb barreja d'usos, evitant la monofuncionalitat i incentivant el comerç de proximitat

Promovent la barreja d'usos a través de la normativa i el disseny, procurant que aquesta barreja inclogui comerços de proximitat, equipaments, espais d'ús comunitari, diferents espais de treball, etc. Incentivant el comerç de proximitat mitjançant ajudes, campanyes, cuidant que les grans superfícies comercials no monopolitzin el consum.

Es valoren positivament diferents espais que tenen concurrència de persones diverses, com la plaça Catalunya, la plaça dels Àngels o la plaça de la República.

Garantint les activitats diverses acullin públic divers, per exemple, a la Festa Major (per exemple, divers pel que fa a l'edat).

Tenint en compte la vitalitat a l'hora de siutar les festes majors en un espai concret com a element de seguretat. Es valora desfavorablement la ubicació de l'Escaldarium pel que fa a aquesta qüestió, i en canvi, la instal·lació de la fira, es considera que aporta vitalitat a la zona.

Organitzant activitats que engresquin al jovent des de la Festa Major de Caldes, per garantir la diversificació del veïnat en les activitats organitzades al poble, i alhora, augmentar el sentiment de pertinença i presència a l'espai públic per part de tots els perfils d'edat.

Revisió i reducció de les zones d'estacionament del vehicle privat

Buscant alternatives als aparcaments en grans extensions lliures i aïllades, pel seu cost i percepció d'inseguretat. Per exemple, amb espais per a l'aparcament col·lectiu connectats visualment amb altres usos, edificis d'aparcaments amb plantes baixes comercials o equipaments.

Revisant l'ús i les condicions de l'aparcament de l'estació.

Disseny de les façanes i accessos amb "ulls" al carrer i espais de relació

Dissenyant els edificis amb fronts de façana alineats per evitar racons, garantint la continuïtat constructiva i evitant murs cecs que donin als espais públics. Evitant situar entrades contínues de garatges que generin murs cecs, sense activitat i racons. Col·locant finestres i portes que serveixin d'"ulls" als espais comuns de relació i al carrer; construint plantes baixes amb materials transparents o permeables que permetin veure de dins cap a fora i de fora cap a dins o obrint murs existents.

D'aquesta manera, a través del disseny i la planificació urbana, s'evitaria l'increment de vigilància policial, ja que la seva presència no ajuda a la percepció de seguretat amb perspectiva feminista, i per a moltes dones. En aquest sentit, es detecta la necessitat de trobar solucions de forma comunitària o des de l'estratègia urbanística, per tal de treballar un model comunitari més segur i cohesionat.

Buscant estratègies de vigilància informal a l'estació d'autobusos per evitar les sensacions d'inseguretat que genera la presència de persones diferents sense vincles al municipi, evitant així, les actituds poc solidàries o comunitàries. Tenint en compte, també, els seus accessos i carrers del voltant.

Reforçant també, la vigilància informal als espais desolats i limítrofs com el Remei, Can Rossell, el Tint o Can Rius.

Valorant i replicant aquelles actuacions que generen percepció de seguretat, com les plantes baixes transparents i vitals que hi ha a la plaça de la República.

Fomentant la vigilància des de la cura, i no el càstig o repressió. Per exemple, la presència de policia al costat del Parc del Bugarai es valora favorablement perquè les fa sentir acompanyades i no es veu com una amenaça.

Eliminació de murs cecs en recorreguts dels carrers de la xarxa quotidiana nocturna

Evitant murs continus sense finestres ni altres usos com algunes tanques de parcs, façanes d'edificis, etc., de manera que permetin veure les activitats que hi ha darrere. En els casos que siguin façanes d'edificis en desús, per exemple, aprofitar les superfícies dels murs per art urbà com grafitis o murals per afavorir la percepció de seguretat, sempre tenint en compte els criteris no sexistes i de diversitat, i incloent a diverses dones artistes. Quan no es puguin eliminar aquests murs, caldria ubicar miralls per tal d'eliminar punts cecs o racons.

Espais públics dotats de mobiliari, vegetació i paviment per facilitar els diversos usos i evitar problemes de convivència

Instal·lant elements de suport com aparcaments de bicicletes i carrets, fonts d'aigua, vegetació, taules i bancs amb diferents situacions de sol i d'ombra, facilitant l'apropiació i convivència per part de les persones. Utilitzant diferents paviments adequats a les activitats que s'hi desenvolupen i que esmorteixin sorolls (pilotes, patins...). Aïllant del soroll a través de vegetació i tendals de terrasses especials per a permetre simultàniament el desenvolupament d'activitats amb el descans i la cura de les persones veïnes.

Incentivant la obertura d'espais de trobada per a joves a la nit, com pot ser utilitzant alguns equipaments on oferir algun tipus d'activitat, o oferint locals autogestionats, on poder desenvolupar les seves activitats sense necessitat d'amagar-se. Tenint en compte que part de l'oci que desenvolupen es fa a l'espai privat de cases d'amigues.

Equipant la plaça de la Salut amb llocs d'estada amb bancs, ombres, papereres i font en la zona de sobre les grades. Estudiant la possibilitat que hi hagi una carpa a l'estiu en la zona de l'esplanada rodona, tenint en compte que és un espai que valoren positivament per a fer joc de moviment i també perquè s'hi fan espectacles en dies puntuals.

Buscant estratègies com el Parc del Bugarai que s'ha equipat molt adequadament amb mobiliari infantil el parc de la part alta, de manera que fa millorar la vitalitat i la vigilància informal al parc per sentir-se més acompanyada, i alhora, diversifica el perfil de persones usuàries i els usos.

Evitant que la configuració física de l'espai públic o disposició del mobiliari generi sensació d'exposició, per exemple, els bancs del costat de l'estació de busos, situats a la vorera del carrer Pi i Margall i freqüentats, majoritàriament, per homes.

Punts d'ajuda en les diferents espais

Creant una xarxa de serveis que donin informació i ajuda a les dones en relació amb la prevenció, sensibilització, resposta i implicació comunitària en casos de violència masclista. Aquesta xarxa hauria d'incloure espais d'ajuda, per exemple, en espais comuns i exteriors dels edificis, a través de la ubicació d'intèrfons connectats a una xarxa de vigilància que complementin la vigilància informal i proporcionin atenció en horaris nocturns o quan altres serveis no estan disponibles.

Aquesta xarxa hauria d'incloure espais d'ajuda, per exemple, en espais comuns i exteriors dels edificis, a través de la ubicació d'intèrfons connectats a una xarxa de vigilància que

complementin la vigilància informal i proporcionin atenció en horaris nocturns o quan altres serveis no estan disponibles.

Aquesta xarxa podria incloure l'autoorganització d'activitats per grups de dones per visibilitzar la problemàtica i com a estratègia per a reapropiar-se de la nit, que podrien estar vinculades a un punt lila o un servei d'atenció i informació.

Ampliant el punt lila quan hi ha festes, com a les Festes Majors a tot l'espai de festa, també a les fires i a la zona del Parc del Bugarai on també s'ajunten joves i adolescents. En aquest sentit, estudiant quines són les zones d'oci nocturn, tant formals com informals, i posar aquest suport i sensibilització contra les violències masclistes, ja que les participants valoren molt positivament la seva presència.

Carrers de la xarxa quotidiana dotats dels elements necessaris per al seu ús

Dissenyant carrers de l'entorn amb recorreguts accessibles per a diferents tipus de mobilitat i persones que van amb carrets, cotxets, criatures, cadira de rodes, bicicletes... que privilegïn la mobilitat a peu i en bicicleta i posi en un segon pla la mobilitat motoritzada.

Dotats de bancs per poder fer parades als recorreguts, vegetació, ombres, papereres, fonts d'aigua, accés a lavabos públics, il·luminació a diferents hores, carrils bici ben senyalitzats, mantinguts, il·luminats, espais per estacionar bicicletes i altres vehicles no motoritzats, així com altres elements que faciliten la vida quotidiana. Prioritzant l'accessibilitat universal als carrers de la xarxa quotidiana quan no es pugui garantir a tot l'entorn i senyalitzant els carrers i recorreguts que són accessibles.

Eixamplant per a la mobilitat a peu les voreres de, per exemple, el voltant de la biblioteca.

Habilitant la part baixa del Parc del Bugarai amb millor accessibilitat, amb especial atenció a la rampa d'entrada ja que actualment és un gran desnivell amb sorra i grava que provoca moltes rrelliscades i caigudes.

Pacificant eixos habituals com el carrer de Sant Pau que les noies el valoren favorablement.

Transport públic que connecti les diferents activitats quotidianes amb parades dotades i entorns segurs

Equipant les parades amb bancs per a l'espera, papereres, marquesina de doni ombra, espai per resguardar-se de les inclemències del temps; informació d'horaris, recorreguts i incidències i amb intèrfons d'ajuda. Permetent que el transport realitzi parades segons les demandes de les persones en hores de poca llum, amb inclemències del temps, en cas de persones amb necessitat físiques o d'accessibilitat, etc.

Revisant i estudiant la possibilitat d'ampliar la oferta de transport públic nocturn a municipis propers a on es desenvolupa oci nocturn, com Granollers o Sabadell, però no només.

Reforçant també la xarxa de transport públic entre pobles del voltant, ja que hi ha molta relació entre municipis i evitant així que el jovent hagi d'agafar el cotxe per moure's a les activitats festives d'altres pobles, garantint la seva autonomia i mobilitat segura.

Ampliant la franja horària del transport públic en els dies feiners, especialment a les urbanitzacions, i tenint en compte els horaris de sortida i arribada dels autobusos per poder fer transbords.

Garantint la connexió amb bus entre totes les zones del municipi, en especial, les urbanitzacions, durant les festes majors de Caldes de Montbui, tal i com es va fer en alguna ocasió, i que va permetre a algunes de les noies poder arribar a casa (situada en una urbanització) de nit amb autonomia i seguretat.

Treballant per un canvi d'imaginari pel que fa a la xarxa de transport públic. Millorant la infraestructura del transport públic i treballant per ser un transport segur que garanteixi l'autonomia del jovent, especialment les noies, ja que les persones assistents a la marxa analitzen el transport públic des de la manca de freqüència, de recorreguts i de franges horàries, però alhora, no tenen una bona percepció pel que fa a la seguretat, ja que el consideren un dels terrenys amb més exposició a l'assetjament sexual.

Accés a lavabos públics als espais de relació

Ubicant lavabos d'ús públic segurs (en un lloc visible i il·luminat) i ben mantinguts en espais de relació d'ús comunitari o facilitant l'accés a lavabos existents a equipaments de l'entorn o instal·lats a les plantes baixes dels edificis cogestionats amb locals d'entitats, comercials o altres usos.

Donant manteniment regular i neteja als lavabos públics existents, com els que hi ha al parc de l'Estació o al parc de Can Rius, assegurant que hi hagi il·luminació i els elements necessaris per al seu ús, com paper de WC, papereres i penjadors. Ubicant els lavabos públics, tant fixes com aquells que es posen en festivitats, en espais il·luminats i en llocs on hi ha vitalitat de persones diverses. Treballant perquè les noies se sentin lliures d'utilitzar-los i siguin útils per elles.

Instal·lant WC d'ús públic al Parc del Bugarai, i detectar els espais de trobada informal de jovent per a buscar estratègies per equipar-los, sobretot, amb lavabos públics amb paper, papereres, i bones condicions de neteja i manteniment. Un exemple de bones pràctiques, que elles tenen present, són els lavabos que van posar a una festa de Granollers al maig.

Participació de veïnes a les transformacions urbanes

Donant continuació a la participació activa de veïnes en la prioritització de necessitats al municipi i el disseny d'espais públics per promoure l'apropiació d'aquests espais. Promovent la participació de grups formals i informals de dones actives al municipi que actuïn com grups motors de participació, per tal d'incorporar el coneixement de la vida quotidiana, del treball domèstic, de cures i les percepcions diferenciades de seguretat.

Per evitar l'estigma de determinats espais o col·lectius concrets, és important també buscar la manera de dinamitzar el teixit social de forma que estigui més cohesionat, i en aquest sentit, generar estratègies de cohesió comunitària.

Estudiant de quina manera les dones es poden reapropiar d'alguns espais, especialment a la nit, com tota la línia del límit urbà amb la zona dels horts. S'ha valorat que les càmeres de seguretat potser desplacen alguns fets delictius però no aturen els assetjaments. També hi ha la inseguretat de no saber qui hi ha a l'altra banda de les càmeres o si realment hi ha algú. Per tant, no milloren la percepció de seguretat.

S'esmenten diferents espais on es podrien pensar actuacions, més enllà de la col·locació de lluminàries que no generin ombres ni contrastos: el mirador darrere l'espai jove el Toc, el mirador d'Elisabeth, el Molí de l'Esclop i els camins de les hortes.

Generant espais de participació diversos i utilitzant canals diversos per tal d'arribar a les diferents comunitats i col·lectius que formen part del veïnat. Caldria afavorir la participació comunitària, ja que afavoreix que el sentiment de pertinença augmenti, i ajuda a que la gent se senti seus els espais i promogui la cura d'aquests.

Fomentant la coneixença entre el veïnat, que pot ajudar a incrementar la percepció de seguretat i consolidar la comunitat. Una de les qüestions que genera més percepció de seguretat i confiança a les noies és conèixer la gent que s'ajunta als mateixos espais que elles, o que es mouen pel poble, encara que tinguin (mala) fama.

Seguint treballant i consolidant aquesta comunitat, per exemple, a través de generar espais de trobada, dinamitzar activitats al poble, dirigides al jovent, creant equipaments que aglutinin diversos perfils socials, etc.

Es valora molt favorablement la comunitat de poble que hi ha, per les experiències de ajuda mútua, protecció, sororitat i solidaritat que expliquen les noies, i aquesta és una de les qüestions més favorables pel que fa a la percepció de seguretat. Aquestes pràctiques es forgen des de la coneixença del veïnat.

Regulació d'imatges i textos en els entorns d'oci nocturn per evitar continguts sexistes i discriminatoris

Desenvolupant una normativa que reguli l'ús d'imatges i textos en els espais d'oci nocturn prohibint aquells que difonguin missatges sexistes que objectiven o revictimitzen les dones o siguin discriminatoris segons l'edat, origen, ètnia, classe o identitat sexual.

Promoció de xarxes d'autodefensa feminista

Promovent la creació i el suport a aquestes xarxes perquè les i els joves es puguin organitzar i lluitar per espais d'oci nocturn lliure de violència masclista i que no siguin heteronormatius.

Evitant l'estigmatització dels espais i la percepció d'inseguretat vinculada a espais on s'hagi viscut agressions o assetjaments. Buscant estratègies per revertir-ho, evitant el terror sexual, i treballant per disminuir la percepció d'inseguretat de les dones i identitats dissidents, com per exemple, als WC de l'estació d'autobusos o als camins dels horts.

Promoure l'autodefensa també és donar eines a les joves per a la seva autonomia, i per exemple, fomentar l'educació sexual i afectiva des d'una mirada diversa, feminista i transversal, incorporant el desig i el consentiment com a peces clau. Donar eines als nois per a la conscienciació i per a evitar que tinguin pràctiques agressores contra les noies, o es fomenti la masculinitat tòxica entre ells.

Foment de la sensibilització, formació i cohesió comunitària

Per evitar l'estigma de determinats espais o col·lectius concrets, és important també buscar la manera de dinamitzar el teixit social de forma que estigui més cohesionat, i en aquest sentit, generar estratègies de cohesió comunitària.

Garantint un pla de sensibilització per evitar discriminacions per raó de raça o estigmatitzacions cap a les persones que consumeixen drogues, i per un consum conscient. S'ha detectat una normalització i naturalització de l'humor racista i discriminatori cap a altres cultures en un dels grups assistent a la marxa.

Una de les qüestions que a les noies els genera més percepció d'inseguretat en relació als

grups de gent, són els grups que tenen molta diferència d'edat respecte elles, i que vinculen l'espai de trobada al consum de drogues i alcohol. S'explica que algunes han rebut assetjament sexual i verbal per part d'aquests grups, que majoritàriament se situen als bancs de la part de dalt, per la nit.

S'ha detectat també que les noies adolescents reben molt d'assetjament (sexual, verbal i d'alliçonament) per part dels homes grans del poble. Entre elles ho tenen normalitzat, però alhora, les condiona a evitar alguns espais i recorreguts (per exemple, els bancs del costat de l'estació), i genera un impacte desagradable a la seva vida. Cal treballar formes de sensibilització contra l'assetjament i pel foment de respecte cap a les noies joves.

Marxa Exploratòria a Caldes de Montbui

Diagnòstic i elaboració de propostes de millora de la seguretat urbana
amb perspectiva de gènere a Catalunya



Col·lectiu Punt 6, juny 2023